

Verksamhetsberättelse för Svenska nätverket för Europaforskning i statsvetenskap (SNES)

Verksamhetsåren 2023–2024

Om SNES

Svenska nätverket för Europaforskning i statsvetenskap (SNES) ingår som ett av tre nätverk i regeringens satsning för att främja framväxandet av en bred förankrad Europaforskning. SNES bildades 1997 efter det att riksdagen beslutat i samband med budgetpropositionen 1996/97:1 att avsätta medel för att bygga upp en nationell nätverksstruktur inom ekonomi, juridik och statsvetenskap med inriktning mot forskning om Europafrågor.

SNES verkar för att främja statsvetenskaplig universitetsforskning i Sverige med fokus på europeiska frågeställningar, samt att gynna utbyten mellan forskare och doktorander verksamma inom ämnesområdet. Nätverket har som övergripande målsättning att skapa goda förutsättningar för forskning och forskarutbildning som faller inom statsvetenskapligt inriktad Europaforskning, samt att sprida forskningsresultat till en bredare allmänhet. Efter 25 års verksamhet har SNES kommit att utvecklas till en naturlig och central knutpunkt för forskare inom Europapolitik i Sverige. SNES har även ett doktorandnätverk som utvidgats under åren och som bidrar till att stimulera till forskning om EU och Europapolitik hos unga.

De ekonomiska medel som SNES erhåller från regeringen är gemensamma för de universitet och högskolor som ingår i nätverket. Det årliga anslag som SNES förfogar över är inlagt i anslaget till Uppsala universitet.

SNES medlemskrets har utökats succesivt och består sedan hösten 2024 av tretton medlemsinstitutioner vid Göteborgs universitet, Högskolan i Dalarna, Karlstads universitet, Linköpings universitet, Linnéuniversitetet, Lunds universitet, Malmö

universitet, Mittuniversitet, Stockholms universitet, Södertörns högskola, Umeå universitet, Uppsala universitet och Örebro universitet.

SNES Styrelse

Nätverket leds av en styrelse med en representant från varje medlemsinstitution, samt fyra doktorandrepresentanter (varav två med rösträtt) och två företrädare för yngre forskare (varav en med rösträtt). Styrelsen sammanträder två gånger per år i samband med SNES vårkonferens och Statsvetenskapliga förbundets (SWEPSA) årsmöte på hösten. Styrelsen beslutar om SNES övergripande verksamhet såsom SNES årliga vårkonferens samt de medel som delas ut till medlemsinstitutionerna och till enskilda forskare och doktorander. Professor Anna Michalski (Uppsala universitet) är ordförande för SNES sedan 1 juli 2015.

Förändringar i styrelsen 2023–2024:

Mats Öhlén avgick som representant för Högskolan Dalarna och ersattes av Ulf Hansson. Örebro universitet gick med i nätverket och utsåg Mats Öhlén till representant i styrelsen.

Calle Håkansson, August Danielson, Michel Anderlini och Jana Wrange avgick som doktorandrepresentanter och ersattes av Kajsa Edholm, Jasmijn van der Most, Robin Rönneke Belfrage och Martin Björklund.

Elsa Hedling avgick som representant för yngre forskare och ersattes av August Danielson samt Michel Anderlini.

Styrelsen HT 2024:

Anna Michalski, Uppsala universitet (ordförande)

Linda Berg, Göteborgs universitet

Sofie Blombäck, Mittuniversitetet

Magnus Blomgren, Umeå universitet

Robin Rönneke Belfrage, Uppsala universitet (doktorandrepresentant utan rösträtt)

Kajsa Edholm, Uppsala universitet (adjungerad samordnare samt doktorandrepresentant)

Karin Borevi, Södertörns högskola

August Danielson, Linköpings universitet (representant för yngre forskare)

Michel Anderlini, Malmö universitet (representant för yngre forskare utan rösträtt)

Jasmijn van der Most, Stockholms universitet (doktorandrepresentant)

Magnus Lindh, Karlstads universitet

Niklas Bremberg, Stockholm

Lars Niklasson, Linköping

Bo Petersson, Malmö universitet

Daniel Silander, Linnéuniversitet

Maria Strömvik, Lunds universitet

Ulf Hansson, Högskolan Dalarna

Mats Öhlén, Örebro universitet

Martin Björklund, Linköpings universitet (Doktorandrepresentant utan rösträtt)

SNES vårkonferens 2023 i Stockholm och 2024 i Lund

SNES beviljar varje år medel från nätverket i syfte att arrangera en akademisk konferens med fokus på Europaforskning. Konferensen arrangeras vanligtvis av en av SNES medlemsinstitutioner och hålls på våren. Tidigare år har konferensen bl.a. arrangerats i Sundsvall (2022), Karlstad (digitalt 2021), Växjö (Linné) (2019), Göteborg (2018), Umeå (2017), Malmö (2016), Stockholm (2015), Bryssel/Uppsala (2014), Linköping (2013) och Lund (2012). Konferensen 2020 ställdes in på grund av coronapandemin.

Vårkonferensen 2023 arrangerades av Stockholms universitet och hölls den 23–24 mars på temat *The European Union in an autocratic world: cross-cutting challenges for democracy, security and economic development*. Deltagare (forskare, doktorander och studenter) från hela landet diskuterade papper, deltog på seminarier och lyssnade till föredrag. Bland annat hölls en key note av Abraham Newman (Georgetown University). Ett publikt seminarium arrangerades på Europeiska kommissionens kontor i Stockholm med stöd av kommissionen och Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps).

Vårkonferensen 2024 arrangerades av Lunds universitet 21–22 mars. Temat för konferensen var *Democracy contested in turbulent times*. Key note gavs av Liesbet Hooghe och Gary Marks (UNC-Chapel Hill and European University Institute, Florence).

Statsvetenskapliga förbundets (SWEPSA) årsmöte 2023 i Göteborg och 2024 i Umeå.

SWEPSA:s årsmöte och konferens 2023 arrangerades av Göteborgs universitet. Som en del av konferensen anordnades en workshop för Europaforskning av det lokala SNES nätverket med hjälp av styrelserepresentant Linda Berg. Forskare och doktorander från SNES medlemsinstitutioner runtom i Sverige deltog.

SWEPSA:s årsmöte och konferens 2024 arrangerades av Umeå universitet. Som en del av konferensen anordnades en workshop för Europaforskning av styrelserepresentant Magnus Blomgren som representant för det lokala nätverket i Umeå. Forskare och doktorander från SNES medlemsinstitutioner runtom i Sverige deltog.

Beviljade medel till enskilda forskare 2023–2024

SNES styrelse avsätter varje år medel från nätverket för att främja enskilda forskares vistelser i andra forskningsmiljöer. Beviljade bidragen avser täcka kostnader för resor och uppehälle i samband med vistelsen, och ges företrädesvis till doktorander och nyligen disputerade forskare. Nätverket beviljar även i särskilda fall medel för andra nätverksaktiviteter, exempelvis för anordnande av workshops och seminarier med teman som överensstämmer med nätverkets målsättningar. Medlen är reserverade för nätverkets medlemmar. Ansökan sker vid två tillfällen årligen: den 15 februari respektive 15 september.

Under 2023–2024 beviljades fjorton ansökningar medel och dessa medel fördelades enligt nedan.

Beviljade medel våren 2023:

Agnese Pacciardi, Lunds universitet, 39 680 kr (gästdoktorand, University Cheikh-Anta-Diop)

Elena Leuschner, Göteborgs universitet, 26 550 kr (gästdoktorand Oxford universitet)

Beviljade medel hösten 2023:

Hilma Lindskog, Göteborgs universitet, 34 000 kr (gästdoktorand universitet i Zürich)

Malte Breiding, Lunds universitet, 42 100 (gästdoktorand Université Libre de Bruxelles)

Giulia Mariani, Uppsala universitet, 19 050 (gästforskare University of Colorado)

Beviljade medel våren 2024:

Bibora Imre, Lunds universitet, 23 145 kr (gästdoktorand Queen's University, Kanada).

Josefine Magnusson, Göteborgs universitet, 23 025 kr (gästdoktorand, University of Amsterdam)

Monika de Silva, Göteborgs universitet, 13 410 kr (gästdoktorand, Koç University)

Valon Junuzi, Malmö universitet, 15 000 kr (gästdoktorand European University Institute)

Beviljade medel hösten 2024:

Monika de Silva, Göteborgs universitet, 16 320 kr (gästvistelse, London School of Economics and Political Science)

Ebba Minas, Stockholms universitet, 8 680 kr (gästdoktorand, Brussels School of Governance)

Elin Alfredsson Malmros, 15 345 kr (gästdoktorand, Science Po, Bordeaux)

Emelie Karlsson, Uppsala universitet, 20 000 kr (gästdoktorand, Wiens universitet)

Naman Rawat, Stockholms universitet, 14 880 kr (gästdoktorand University of Mannheim)

SNES doktorandworkshop

SNES doktorandworkshop hålls varje år och syftar till att ge de deltagande doktoranderna möjlighet att presentera och få kommentarer på sina avhandlingsprojekt samt stärka kontakterna mellan yngre forskare inom statsvetenskap och närliggande discipliner med intresse för Europaforskning runtom i Sverige. Workshopen organiseras vanligtvis av doktorandrepresentanterna i styrelsen. Tidigare år har den exempelvis ägt rum i Malmö (2022), Uppsala (2021), Lund (2020), Södertörn (2019), Göteborg

(2018), Uppsala (2017), Stockholm (2016) och Södertörn (2015). I oktober 2023 anordnades SNES årliga doktorandworkshop vid Lunds universitet under ledning av Michel Anderlini, doktorand i statsvetenskap vid Malmö universitet, August Danielson, doktorand i statsvetenskap vid Uppsala universitet, Calle Håkansson, doktorand i statsvetenskap vid Malmö universitet och Kajsa Edholm, doktorand i statsvetenskap vid Uppsala universitet.

I oktober 2024 anordnades SNES årliga doktorandworkshop vid Linköpings universitet under ledning av Kajsa Edholm, doktorand i statsvetenskap vid Uppsala universitet, Robine Rönneke Belfrage, doktorand i statsvetenskap vid Uppsala universitet, Martin Björklund, doktorand i statsvetenskap vid Linköpings universitet och Jasmijn van der Most, doktorand i statsvetenskap vid Stockholms universitet.

SNES stöd till medlemmarnas lokala Europaforskningsmiljöer

SNES styrelse avsätter årligen medel från nätverket till stöd för medlemmarnas lokala Europaforsknings miljöer. Styrelsen beslutade att avsätta 75 000 kr per medlemsinstitution/år under 2023 och 2024. Medlemsinstitutionerna rapporterar till SNES styrelse hur de använt medlen samt beskriver forskning och undervisning om Europafrågor som bedrivs vid respektive institution.

På basis av inkomna rapporter för 2023–2024 framkommer att de medel SNES delar ut kommer mycket väl till nytta. Forskningen om Europafrågor som bedrivs vid medlemsinstitutionerna står sig väl i den internationella konkurrensen och ett stort antal böcker och artiklar har publicerats i tidskrifter såsom t.ex. *European Journal of Public Policy*, *European Security*, *European Union Politics*, *Journal of Common Market Studies*, *Journal of European Public Policy* och *European Journal of Political Research*.

Forskare verksamma vid SNES medlemsinstitutioner deltar aktivt i forskningssamhället genom deltagande vid större internationella konferenser såsom *European Consortium for Political Research*, *International Studies Association*, *American Political Science Association*, *Nordic Political Science Association*, *European Union Studies Association* och *International Political Science Association* samt specialinriktade workshops.

Medlemsinstitutionerna använder i regel de tilldelade SNES medlen till att stödja forskare och doktoranders deltagande vid internationella vetenskapliga konferenser och workshops samt att arrangera seminarier med inbjudna talare. Medlemsinstitutioner använder även SNES medel för att arrangera workshops i syfte att låta forskare och doktorander presentera och få kommentarer på artikelutkast, avhandlingsmanus eller projektansökningar.

Medel används även för språkgranskning av forskningsprodukter med Europapolitiskt och till inköp av litteratur.

Nedan följer respektive medlemsinstitutioners verksamhetsrapport för åren 2023–2024.

Högskolan Dalarna

Den lokala miljön

Den lokala miljön består av åtta medarbetare:

- Thomas Sedelius, professor
- Erik Lundberg, docent
- Ali Abdelzadeh, docent
- Kjetil Duvold, docent
- Jenny Åberg, lektor
- Ulf Hansson, lektor
- Jenny Lönnemyr, adjunkt
- Verónica de Majo, adjunkt

Mats Öhlén, lektor, var fram till 2024 en del av miljön men är numera verksam vid Örebro Universitet.

I undervisningen – både på grundutbildning och avancerad nivå – finns det ett inslag med/av europeisk politik. På det ettåriga Magisterprogrammet Demokrati, medborgarskap och förändring, finns det en europeisk dimension närvarande – kurserna 'State Formation and Citizenship' och 'Politics of Transnational Integration and National Fragmentation' liksom 'Processes of Democracy and Autocracy' har ett fokus på demokrati- och statsbyggnadsutmaningar med särskild tonvikt på Europa. Många europeiska studenter som deltar, och därtill studenter från utanför EU som erbjuds Europakunskaper genom programmet.

Som ämne erbjuder vi också kurser på grundutbildningsnivå:

- GSK2PQ 'Politik i Sverige och EU' - där den historiska framväxten och förändringen av EU med fokus på integrationsprocesserna från olika integrationsteoretiska perspektiv. Vidare diskuteras och problematiseras de formella beslutsprocesserna och hur den formella maktindelningen fungerar mellan EU:s institutioner och mellan institutionerna och medlemsstaterna i relation till olika politikområden. Kursen presenterar även grunden för det svenska politiska systemet och olika nivåer av styrning. EU:s sammanlänkning med medlemsstaterna diskuteras. Här finns också som en del av undervisningen inspel från Central Sweden (Bryssel) och Region Dalarna om dels det arbete som Central Sweden gör, dels kopplingen mellan Region Dalarna och EU och det arbete som Regionen gör.
- SK1018 'European Union: Institutions and politics' – Vid avslutningen av kursen ska studenterna ha förvärvat grundläggande kunskaper om institutionerna och politikområdena inom Europeiska unionen. Dessutom ska studenterna veta hur både de formella och informella beslutsprocesserna fungerar. Studenterna ska också ha fått en insikt om och en förståelse för EU:s begränsningar och möjligheter.
- GSK2PR 'Offentlig förvaltning' – där en del av kursen behandlar EUs inflytande på den svenska förvaltningsmodellen.

Interna aktiviteter som genomförts under året

Inga större ansatser här då vi inte organiserat några konferenser eller andra aktiviteter.

Externa aktiviteter som genomförts under året

Sedelius deltog i det Nordiska nätverket för presidentmakt och demokrati i Europa: HDa, Södertörns högskola, Åbo Akademi, Tammerfors univ. och Örebro univ. Samarbete och nätverksbyggande också med ukrainska- och östeuropeiska forskare.¹ Sedelius deltog också med paper-presentationer vid CBEES Annual Conference “Shaping Futures: The Baltics and Eastern Europe in the World” 28-29 nov. 2024, Södertörns högskola. Thomas S, Jenny Å, Olga M. Deltagande med flera medarbetare från HDa vid NOPSA 2024 i Bergen, juni 2024. Bland annat arbetsgrupp 18: “Democracy and autocracy in the shadow of Russia: institutions, parties, elites, and policies in Central and Eastern Europe.” Arbetsgruppledare, HDa: Thomas Sedelius. Deltagare, HDa: Jenny Åberg, Mats Öhlén, Kjetil Duvold.

Under 2024 genomfördes också fältstudier med expertintervjuer kring presidentmakt och partibildning på plats i Moldavien i april (Thomas S) och Georgien i maj (Jenny Å).

Erik Lundberg deltog i den europeiska konferensen ’Beyond Unity: Unpacking the Factors Influencing Civil Society Responses to Political Extremism, Paper intended for the workshop, Contentious Politics within Civil Society: How the rise of new cleavages and the far right transform civil society, WZB Berlin Social Science Center, Berlin, November 7-8, 2024.

Jenny Åberg presenterade ett artikelutkast ”post-communist presidencies between Russia and the EU” på ECPR General Conference i Dublin, 2024-08: ECPR General Conference 2024, University College Dublin, 12 – 15 August 2024. Jenny presenterade också ett artikelutkast ”Semi-presidential shifts in the Shadow of Russia: Executive power and party behaviour in Armenia, Georgia, and Ukraine, vid CEEBES annual conference på Södertörns Högskola, november 2024: “Shaping Futures: The Baltics and Eastern Europe in the World” « balticworlds.com. Även om det faller utanför externa aktiviteter skriver Jenny Åberg reguljära krönikor för Falu Kuriren som t.ex den i oktober 2024 ”Så ska vi förstå supervalåret 2024” med fokus på valet i Georgien för Falukuriren, oktober 2024.

Forskningsresultat och publikationer inom Europaforskning

I den här korta sammanfattningen berörs publikationer som rör Europa eller länder i Europa. Mycket av den publicerade forskningen tar avstamp inom den forskning som kollegiet deltar i, som till exempel Thomas Sedelius och semi-presidentialism se exempel Moestrup, Sophia & Sedelius, Thomas (2025) och Raunio, Tapio & Sedelius, Thomas (2025) och Sedelius, Thomas, Olga Mashtaler and Tapio Raunio (2024).

¹ Vid HDa: Olga Mashtaler (gästforskare 2023–2024), Jenny Åberg, Thomas Sedelius, Kjetil Duvold

Göteborgs universitet

Årsberättelse SNES

Lokala nätverket i Göteborg 2023–2024

Linda Berg

Den lokala miljön

Den lokala miljön i Göteborg är förhållandevis stor och livaktig. Förutom de ca 10 statsvetare som på olika sätt forskar om Europafrågor, så är Europamiljön vid GU mycket större tack vare CERGU. Eftersom CERGU är en tvärvetenskaplig forskningsmiljö finns det omkring 30-40 personer som aktivt deltar i gemensamma aktiviteter. Under perioden 2023-2024 har två postdokor funnits i miljön som rekryterats av CERGU (ingen på statsvetenskap, men en med fokus på Europeisk identitet och en med fokus på migrationsfrågor i Europa). På undervisningssidan är statsvetenskapliga institutionen värd för Centrum för Europastudier (CES) som organiserar tvärvetenskaplig utbildning i Europakunskap. Det finns dels ett kandidatprogram på svenska (Europaprogrammet) med åtta olika profilämnen, varav statsvetenskap är det största i antal studenter; och dels ett mastersprogram (Master's Programme in European Studies) med både samhällsvetenskaplig och humanistisk inriktning. *Det finns dessutom tre double degree masters-utbildningar med Konstanz, Fudan och North Carolina, Chapel Hill. CERGU och CES samarbetar om olika arrangemang, och stöttar gemensamt studentgruppen Brännpunkt Europa arrangerar lunchseminarier om aktuella Europafrågor med inbjudna gäster.*

Aktiviteter på GU 2023–2024

Varje år har vi ett stort antal aktiviteter av olika slag, både publika och mer inomvetenskapliga. Här är några exempel från 2023–2024.

Publika events:

3/2-2023 *Inaugural seminar on the topic of international trade* (m bl a Cecilia Malmström)

21/2-2023 **Europaperspektiv 2023:** *EU:s inre och yttre gränser i en konfliktfylld värld*

5/3-2023 *Det svenska ordförandeskapet i EU – Möjligheter och begränsningar?*

19/4-2021 **Vetenskapsfestivalen:** *European Borders*

13/10-2021 **European Graduation Seminar:** *The European Parliament elections 2024 – A smörgåsbord of challenges*

5/12-2023 **European Research Day:** *Everyday life for Ukrainians following Russia's full-scale invasion*

20/2-2024 **Europaperspektiv 2024:** *Europeiska unionens djup och storlek i en tid av ofred*

18/4-2024 **Vetenskapsfestivalen:** *A populist wave? The EU Parliament elections 2024*

25/10-2024 **European Graduation Seminar:** *Dynamic Europe - Perspectives on 30 years of Swedish EU Membership*

10/12-2024 **European Research Day:** *Towards Non-unidisciplinary Research in European Studies*

Gästseminarier:

6/3-2023 **Ian Manners** (Professor, Political Science, Lund University) "Arrival of Normative Power in Planetary Politics"

5/4-2023 **Pasi Ihalainen** (Professor, Comparative European History, University of Jyväskylä, Finland) “From consensus on more participation to polarization over direct democracy: Redefinitions of representative democracy in the United-Kingdom, France and Germany in the beginning of the 21st century

2/5-2023 **Julia Simon** (Institute of Political Science Helmut Schmidt University Hamburg, Germany) “Member States as governable objects? A European program of conduct in the fields of border and return policy

26/9-2023 **Jonathan Polk**, Professor, Department of Political Science, Lund University “The Russian Threat and the Consolidation of the West: How Populism and EU-skepticism Shape Support for Ukraine”

20/11-2023 **Adriana Bunea**, Professor, Department of Comparative Politics, University of Bergen, “Policy consultations and stakeholder support for policy proposal: Evidence from the European Union”

13/2-2024 **Ettore Costa**, Assistant Professor in Global History and Governance, Scuola Superiore Meridionale, Naples, “The Radiant Future of Socialism: Nuclear Power and Science for the Swedish and Italian Left in 1955

6/5-2024 **Kamil Lawniczak**, Assistant Professor in Political Science at the University of Warsaw, “Developing a practice-oriented methodology for the study of intergovernmental decision-making – the case of the practice of consensus in the Council

14/10-2024 **Rikard Bengtsson**, Associate Professor, Department of Political Science, Lund University, “Towards a shared security culture in the Nordic-Baltic region”.

26/11-2024 **Cherry Miller**, Academy Research Fellow at the Centre for European Studies, University of Helsinki, “Parliamentary Diplomacy: Nested Newness and Prospects for Feminist Change

Utöver detta har vi under perioden även haft ett tjugotal interna arbetsseminarier, två årliga internkonferenser och ett par workshops för forskningsprojekt.

Bokbeställning av Europaperspektiv till de publika seminarierna bekostas av lokala SNES-medel. En viss del av kostnaden för ytterligare en omgång av datainsamling för databasen som ursprungligen startades inom ramen för projektet ”Cooperation patterns in the Council of the European Union”.

Externa Aktiviteter (som finansierats av nätverksmedel 2023–2024)

Konferensresor: Deltagande i Europagruppen på SWEPSA 2023 och 2024 för GU-forskare, och SNES vårkonferenser 2023 och 2024 för mastersstudenter. Två doktoranders internationella konferensresor har också bekostats.

Forskningsresultat och publikationer inom Europaforskning

Det pågår en stor mängd Europearelevant forskning i Göteborg som antingen utförs av statsvetare (själva eller i tvärande samarbeten) eller av forskare vid näraliggande discipliner med intresse för statsvetenskapliga frågeställningar och perspektiv på Europa/EU. Den innehållsiga bredden är stor, men det finns ett par tematiker som förekommer lite oftare, exempelvis:

-EU:s institutioner (styrning/samarbete/förhandlingar och funktionssätt – inte minst rådet och domstolen) och EU:s utrikespolitik (inklusive diplomati och relationer till diasporagrupper).

-Migration (EU:s lagstiftning, utfall i praktiken, hantering/bemötande och konsekvenser för migranter/samhällen).

-Attityder till EU och europeisk integration, samt val/väljarbeteende i Europaparlamentsval, politiska partier (ideologi/interna spänningar) och sociala rörelser/påverkansarbete.

Övrigt

De lokala medlen är mycket viktiga för den lokala europamiljön på flera olika sätt. Medlen används för att stötta deltagande i konferenser; nationellt gäller det Europagruppen på SWEPSA, och masterstudenters närvaro på SNES vårkonferens; internationellt ger det möjlighet för deltagande på internationella konferenser för doktorander och forskare utan projektmedel. En annan aspekt är att medlen har bidragit till att kunna bjuda in flera intressanta gästföreläsare till Göteborg. De lokala medlen används även till att köpa in och dela ut böcker i samband med anordnandet av den publika eftermiddagen Europaperspektiv i Göteborg varje år, och som extra tillskott till workshops/konferenser/publika event med Europafokus där så behövs. Den senaste tvåårsperioden har resurser även kunnat skjutas till för att ge ett nödvändigt extra tillskott för att finansiera ytterligare en omgång telefonintervjuer för datainsamling till rådsförhandlingsdatabasen. Medlen är på det viset en mycket värdefull resurs för Europamiljön i stort, och ger ett bidrag till både forskning och utbildning inom Europafrågor i Göteborg.

Årsberättelse för Karlstads universitet gällande år 2024

Den lokala miljön

EU och europapolitik är återkommande i många kurser som till exempel Internationell politik (SVGA14); Internationella relationer och Metod, analys och självständigt arbete (SVGB10); Politikens idéer och institutioner samt Världen idag (SHGL12) som ges inom lärarprogrammet med inriktning samhällskunskap och vid genom kortare inlägg med gästföreläsningar i andra program som till exempel Kulturvetarprogrammet. Mer renodlade kurser som har Europapolitiksfokus är distanskursen Europakunskap (SVGA17, 15hp) som ges varje termin och kursen Sverige i EU, EU i Sverige (SVAM04) som är en kurs om 7,5hp på avancerad nivå.

År 2024 utsågs Magnus Lindh av EU kommissionen till expert inom ramen för 10 nationella experter under namnet Team Europa Direkt, som bistår vid olika aktiviteter för att sprida kunskap om EU och stärka deltagandet.

Interna aktiviteter som genomförts under året

Inte mer än vanliga aktiviteter i relation till kurser och program.

Externa aktiviteter som genomförts under året

Vid UACES årliga konferens i Trento presenterade Malin Stegmann McCallion ett paper samt Magnus Lindh (tillsammans med Anders Forsell – historia) ett paper med rubriken: Exploring Different Paths of Cross-Border Cooperation as ‘Living Labs’ of Integration.

I början av det svenska ordförandeskapet 2023 så pratade Malin Stegmann McCallion om det på eu!radio under rubriken ”Will We Dance Well to the Songs from Sweden?” <https://euradio.fr/emission/2jLK-ideas-on-europe/BZGm-will-we-dance-well-to-the-songs-from-sweden> Programmet och texten publicerades även på UACES Ideas on Europe <https://euradio.ideason europe.eu/2023/01/17/will-we-dance-well-to-the-songs-from-sweden/> Detta följdes senare upp i slutet av ordförandeskapet med ”A Quiet Steady Dance” även detta på eu!radio <https://euradio.fr/emission/2jLK-ideas-on-europe/qzMA-a-quiet-steady-dance> vilket även detta publicerades på UACES Ideas on Europe <https://euradio.ideason europe.eu/2023/06/29/a-quiet-steady-dance/> Det senare inslaget följdes även upp av P4 Värmland den 27 juni 2023 vilket även inkluderade ett samtal om det kommande europaparlamentsvalet.

Inför Europaparlamentsvalet genomfördes ett flertal aktiviteter. Bland annat ett möte med medborgare i Karlskoga där både Malin och Magnus deltog (24 maj). Ett möte med medborgare i Uddevalla (14 maj). Den 7 juni deltog Magnus vid SVT Värmlands regionala nyhetsprogram avseende EUs fiskepolitik och Östersjön.

Den 13 februari deltog Magnus Lindh vid ett öppet seminarium i Helsingborg med fokus på EU och desinformation.

Under hösten 2024 deltog Malin Stegmann McCallion i två olika aktiviteter riktade mot yngre generationer. Under rubriken ”Men Hallå! Vem är det som bestämmer?”. Den första aktiviteten genomfördes under ForskarFredag 2024 med fyra föreläsningar för inkommande skolor (högstadium/gymnasiet) Den andra aktiviteten genomfördes under KAUs Barnen Universitet, ett tillfälle med inresta skolklasser (årskurs 1 och årskurs 5) från Värmland och en öppen föreläsning för allmänheten <https://www.kau.se/kalenderhandlingar/barnens-universitet-men-halla-vem-ar-det-som-bestammer>

Forskningsresultat och publikationer inom Europaforskning

Övrigt

Inom ramen för masterskursen Sverige i EU, EU i Sverige (SVAM04) genomförs en studieresa till Bryssel med studenter under European Week of Regions and Cities. Lokala medel används för studenternas resekostnader medan de själva står för logi och uppehälle. År 2024 deltog 3 studenter.

Lokala medel används för att bredda intresset för EU-forskning. Dels utanför ämnet, som historia, dels inom ämnet för att engagera forskare som tidigare haft ett begränsat intresse för EU.

Linköpings universitet

Linköpings universitet, Avdelningen för statsvetenskap

Årsberättelse 2023–24 avseende Europaorienterad verksamhet

EU är ett studieobjekt inom flera delkurser på statsvetenskap 1-3 och lärarutbildningen. Avdelningen ger även särskilda kurser om EU, framför allt genom kurspaketet "European integration" på kandidatnivå, bestående av fyra kurser om 7,5hp vardera. Kurserna ges på engelska och lockar främst utbytesstudenter men kan även läsas inom ramen för pol kand och som fristående kurs. Kurspaketet har funnits sedan 90-talet men lades ner under 2024. Delvis ersattes kurserna av en bredare kurs om EU.

På masternivå finns ett masterprogram om "International and European relations", med kurser om både EU och internationella förhållanden. Programmet har funnits i ca 25 år och ges på engelska. Ungefär två tredjedelar av studenterna kommer från andra länder än Sverige. I programmet erbjuds studenterna att göra en veckas studieresa till Bryssel. Dessutom är det ett tiotal studenter varje år som gör praktik med EU-anknytning.

Bland programmets kurser finns sådant som

- En teorikurs som jämför IR- och EU-teorier
- En avancerad introduktion till EU
- Europeisk säkerhet
- Europeisk utrikespolitik
- Contemporary issues, bl a om rysk desinformation

Därutöver finns en uppdragsutbildning som ges på uppdrag av Svenska Institutet sedan 2017 för offentliganställda i länder inom EUs Östra partnerskap, samt sedan 2020 för offentliganställda i länderna på Västra Balkan. Utbildningen handlar särskilt om digitalisering i demokratins tjänst och utgör en kunskapsöverföring till unga professionella inom offentlig förvaltning, politik och det civila samhället från länder som ansöker om medlemskap i EU.

Inom forskarutbildningen är det för närvarande Martin Björklund som skriver om EU. I ett projekt tillsammans med bland andra Johan Nordensvärd och Fredrik von Malmborg undersöker han beslutsfattandet kring EU:s direktiv om energieffektivisering i byggnader. Projektet har resulterat i både publikationer och exempel att använda i undervisningen.

Övrig forskning om EU bedrivs av Mariana Gustafsson, Per Jansson, Karin Leijon, August Danielson och Lars Niklasson. Den sistnämnde ägnade en del av 2023 till att färdigställa en bok om EU:s relation till Afrika, vilken publicerades 2024 (Lexington Books, USA). Alla har medverkat i nationella och internationella konferenser med uppsatser som berör EU.

Flera av forskarna har anlitats som talare vid arrangemang med koppling till EU. Lars Niklasson utvärderade svenskt stöd till politiska partier i ansökarländer (Balkan och Kaukasus).

Under våren 2024 anställdes August Danielson som postdoc och under hösten 2024 anställdes Karin Lejon som biträdande universitetslektor. Båda har varit engagerade i masterprogrammet och har bedrivit egen forskning med Europaprofil.

Internt har vi under 2024 dragit igång ett utvecklingsarbete för masterprogrammet, vilket är både en genomlysning och framtagande av nya modeller för undervisning och examination mm. Det genomförs internt och ska leda till interna beslut om nya kurser mm. Fokus är således pedagogisk utveckling, inklusive sambandet mellan EU och IR-delarna i programmet.

Externa aktiviteter har framför allt varit medverkan i konferenser och publikationer av olika slag. Lars Niklasson har bedrivit fältstudier i Benin och Sydafrika som underlag till en kommande bok om afrikanska perspektiv på EU:s biståndspolitik. I slutet av 2024 blev han ledamot i Expertgruppen för biståndsanalys. Per Jansson är ledamot i styrelsen för Utrikespolitiska föreningen i Linköping. August Danielson är associerad forskare vid Utrikespolitiska institutet och har i denna roll bidragit till en antologi om relationen mellan EU och USA ("The United States and the Future of Europe", Springer).

Inom avdelningen har det gjorts flera aktiviteter till stöd för kollegor i Ukraina med anledning av den ryska invasionen 2022. Utbyten har organiserats av Mariana Gustafsson, med stöd från bland annat Erasmus+-programmet samt Svenska institutet.

Medlen från SNES har framför allt använts för att finansiera konferensresor och viss forskningstid för lärare inom avdelningen. Detta har haft stor betydelse för forskningen, spridningen av resultaten, nätverksbyggande och även för undervisningen vid avdelningen.

SNES verksamhetsberättelse

- Europastudier vid Institutionen för Statsvetenskap, LNU

Forskningsmiljön Europastudier vid Institutionen för Statsvetenskap vid Linnéuniversitetet (LNU) är en av tre aktiva miljöer vid institutionen. Miljön är öppen för alla kolleger som bedriver forskning inom ramen för Europastudier. I praktiken bedrivs Europastudier av ca 6-8 forskare där tematiken bland annat inkluderar europeisk partipolitik, EU:s institutioner och policy-processer, demokratifrågor, säkerhetsfrågor samt utvidgning och demokratisering i EU:s kandidatländer. Det genomförs både forskning om enstaka europeiska länders politik i ett jämförande perspektiv samt om EU:s relationer till regionala och globala frågor.

Forskning

En grov inledning av pågående forskning ger följande tre huvudområden.

1. Autokratisering och Europas demokratier

Ett forskningsområde berör den pågående globala autokratiseringen som kommit att utmana och urholka demokratier såväl globalt som i Europa. I Europa utmanar autokratisering inte bara den liberala demokratin i specifika länder utan också EU:s grundläggande identitet och värdegemenskap. Autokratiseringen har också inneburit en återkomst för geopolitik med allt mera ansträngda relationer mellan autokratier och demokratier i världen. Detta nya politiska landskap skapar både hot mot demokratiska friheter som demokratiers säkerhet.

2. EU och internationella relationer

Ett andra forskningsområde berör just EU som regional och global politisk aktör, med särskilt fokus på EU:s utrikespolitik gällande arbetet för demokrati, säkerhet samt integration. Forskningen berör EU:s närområde i grannskapspolitiken och relationen till kandidatstater och möjliga kandidatstater, men också globalt i relationerna till stormakter som USA, Ryssland och Kina.

3. Europeisk integration, EU:s institutioner och beslutsfattande

Ett tredje forskningsområde är EU:s institutioner, beslutsfattande och implementering av policyer inom unionens medlemsländer. Bland annat fokuseras det på europeisering, vilka motiv olika aktörer kan tänkas ha för att utveckla policyer och hur genomförandet sker i medlemsländerna utifrån EU:s regelverk.

Miljön är aktiv nationellt och internationellt genom att presentera forskning vid konferenser och workshops mm. Detta sker nationellt, i Norden, Europa och internationellt. Varje år representerar flera forskare miljön vid större konferenser, publicerar sig i välmeriterade tidskrifter samt i bokform vid internationella förlag. Ofta sker forskningsprojekt i samarbete

med europeiska, men också internationella partners i Latinamerika som Afrika, vilket innebär att vår forskning inom Europastudier inte sällan sker med jämförande perspektiv.

Utbildning

Ett viktigt uppdrag för miljön är också att berika studenter med ny kunskap om Europa. Detta sker genom att forskning används i utbildningen på grund och avancerad nivå. LNU och Fakulteten för samhällsvetenskaper (FSV) har flera utbildningsprogram med internationell inriktning; däribland ett specifikt Europaprogram. Inom masterutbildningen ges också utrymme för Europastudier inom statsvetarprogrammet, men än mer genom det mer specialiserade Masterprogrammet i internationella relationer. Vidare är forskargruppen också aktiv inom Europasamarbetet EUniWell. Här bedrivs gemensamma forsknings- och utbildningsprojekt om Europa och europeisk politik, med utvecklandet av sommarkurser och ett nytt gemensamt Masterprogram.

Samverkan

Forskargruppen är vidare aktiv inom ramen för samverkan genom att medverka i medier och vid privata och offentliga institut/organisationer och ge analyser om europeisk politik. Deltagande i samhällsdebatten är ett viktigt och återkommande inslag för att på detta sätt upplysa om och diskutera europeisk politik i bredare forum. Under 2024 organiserades också en vecko-lång EU Boot Camp för studenter och yrkesverksamma inom såväl privat som offentlig sektor för att ge förbättrade förutsättningar för deltagarna att lära sig mer om och kanske söka sig till EU-systemet. Arrangemanget är årligt återkommande och särskilt framtaget för att förbereda deltagare inför EU-institutionernas uttagningsprov ("Concours").

Slutord

För Europastudier vid LNU innebär beviljade SNES-medel ett mycket viktigt strategiskt redskap för att underlätta för forskningsprojekt, utvecklandet av utbildning samt för möjligheten att söka forskningsanslag. SNES-medel innebär i praktiken ekonomiskt stöd främst till konferensdeltagande och fältstudier, vilket ger grund för forskning och publikationer som kan användas för utvecklandet av högkvalitativ utbildning. SNES-medel ger också utrymme för att vid forskningsdeltagande vid konferenser mm utbyta idéer och kunskaper som ligger till grund för byggandet av nätverk och större forskningsansökningar.

Med vänlig hälsning,

Daniel Silander, Europastudier, LNU

Lunds universitet

Statsvetenskapliga institutionen
Lunds universitet

Maria Strömvik
2025-09-17

Bidrag till SNES verksamhetsberättelse 2023–2024

Den lokala miljön

Institutionen har under flera decennier haft en EU-forskargrupp som arbetat med varierande intensitet. År 2024 tog Julie Hassing Nielsen och Malena Rosén Sundström över ansvaret för att sammankalla och vitalisera gruppen. Följande personer har sedan dess på olika sätt deltagit i diskussioner och bidragit med idéer inför kommande verksamhet.

Bengtsson, Rikard
Breiding, Malte
Fred, Mats
Hassing Nielsen, Julie
Hedlund, Maria
Holmberg, Karl
Landorff, Laura
Manners, Ian
Mukhtar-Landgren, Dalia
Pacciardi, Agnes
Polk, Jonathan
Rosén Sundström, Malena
Skovgaard, Jakob
Strömvik, Maria
Wrangle, Jana

Undervisning om Europa och EU sker fortsatt på flera kurser vid institutionen. Detta sker antingen genom kurser och program där EU är huvudtemat (som på institutionens *Master of European Affairs*-program och på kandidatkursen *European Integration*) eller där EU ingår som del i andra kurser (t ex i kurserna *Policyprocesser – aktörer, drivkrafter och konsekvenser*, och *Politisk ordning i tid och rum*, båda på masternivå).

Aktiviteter

Både 2023 och 2024 deltog flera av institutionens forskare i de numera årligen återkommande *EU Days Lund*, som har blivit ett viktigt forum för både offentliga aktörer och näringsliv. Maria Strömvik deltog även i organiserandet av konferensen.

Forskarantologin ”För Europa i en ny tid: Sveriges ordförandeskap i EU 2023” blev föremål för ett större bokseminarium den 15 februari 2024. Bokens redaktör Rikard Bengtsson (Lunds universitet), tillsammans med Magnus Blomgren (Umeå universitet), Markus Johansson (Göteborgs universitet och Sieps) och Robin Rönneke Belfrage (Uppsala universitet) presenterade sina kapitel i volymen. Seminariet modererades av Maria Strömvik.

Den 21–22 mars 2024 var institutionen värd för SNES årliga vårkonferens. Temat var *Democracy contested in turbulent times*. Förutom workshops och sociala aktiviteter för SNES-medlemmarna erbjöds även andra intresserade att komma på två öppna föreläsningar. Den första gavs av Liesbet Hooghe och Gary Marks, och hade titeln *The Field of Education and the Transnational Cleavage in Europe*. De redogjorde för sina senaste studier om utbildnings roll för väljarbeteenden i Europa och reflekterade över effekter på det kommande valet till Europaparlamentet. Dagen efter hölls en paneldiskussion på temat *What's at stake in the European Parliament election 2024?* Panelen bestod av Cecilia Malmström (Senior Fellow PIIE), Jonathan Polk (Statvetenskap, Lunds universitet), Linda Berg (CERGU, Göteborgs universitet), och Valentin Kreilinger (SIEPS). Diskussionen modererades av Louise Bengtsson (SIEPS).

Publikationer

Vid institutionen finns i allmänhet en stor bredd i typen av Europa- och EU-relaterade publikationer. Det följande är inte en komplett förteckning utan utgör exempel på variationen i ämnen och publikationstyper.

Mats Fred och Dalia Mukhtar-Landgren har i flera sammanhang skrivit om ”projektifiering” i bl a kommuner till följd av EU-medlemskapet. En av publikationerna är kapitlet *Projectification and the European Union*, i boken *The projectification of society - A necessary debate* (Red: Germán Martínez Montes, Begona Moreno Escobar), från Universidad de Granada 2023.

Anders Uhlin har intresserat sig för eliter inom civilsamhället och bl a medförfattat artikeln *A European Civil Society Elite? Analysing Capital and Drama at the European Economic and Social Committee*, i *European Societies*, 25 (2023).

Hanna Bäck har bland annat varit medförfattare till boken *Coalition Agreements as Control Devices: Coalition Governance in Western and Eastern Europe*, utgiven 2023 av Oxford University Press.

Rikard Bengtsson var 2023 redaktör för en antologi om det svenska ordförandeskapet i EU:s ministerråd: *För Europa i en ny tid: Sveriges ordförandeskap i EU 2023*, utgiven av Santérus förlag. Han publicerade också år 2024 kapitlet *Complex Role Enactment Amid Global Value Contestation: The European Union and the Crisis of the European Security Order* i antologin *International Organizations Amid Global Crises: Analysing role selection and impact through role theory* (Bristol University Press).

År 2024 utkom ett specialnummer av Statsvetenskaplig tidskrift som uppmärksammade att den svenska regeringsformen fyllde 50 år. Maria Strömvik bidrog till med artikeln: *Rätten att få säga sitt. Hur regeringsformens beredningskrav försvagades efter EU-medlemskapet*.

Karl Holmberg och Johannes Stripple var medförfattare till artikeln *Expanding European fossil-based plastic production in a time of socio-ecological crisis: A neo-Gramscian perspective*, i tidskriften *Energy Research & Social Science* (2024) där de analyserade hur och varför fossilbaserad plastproduktion kan expandera i Europa samtidigt som kontinenten påstås vara på väg att ställa om från fossila bränslen.

I augusti 2024 disputerade Anna Wieslander med avhandlingen *Transatlantic Transitions: Responses to the Russian Threat in the Baltic Sea Region, 2014-2020*.

Ian Manners publicerade bland annat artikeln *Political psychology of emotions in European Union foreign policy in times of ontological (in)security and crisis* i *Journal of European Integration* (2024, 46, 5).

I juni 2024 skrev Markus Holdo populärvetenskapligt i *The Conversation*, om hur *Europe's far-right wants to win over unhappy farmers*.

Ole Elgström och Malena Rosén Sundström publicerade artikeln *A European Feminist Foreign and Security Policy? Norm Contestation and Norm Negotiations in the European Parliament* i tidskriften *International Negotiation* (2024).

Jonathan Polk var medförfattare till artikeln *Trade and the transnational cleavage in European party politics* som publicerades i *Journal of European Public Policy* (2024).

Övrigt

De lokala SNES-medlen har under 2023–24 särskilt använts till att stödja och uppmuntra yngre forskare – särskilt doktorander – som arbetar med ämnen som rör EU och Europa. Bland annat har medlen möjliggjort konferensresande för doktorander som annars inte hade haft möjlighet att presentera sina forskningsresultat i internationella sammanhang. Medel har även använts för att finansiera resor för doktorander som under kortare perioder gått kurser (som del i sin forskarutbildning) vid andra lärosäten.

SNES-medel har också använts till att erbjuda ett antal studenter från Master of European Affairs att följa med på SNES vårkonferenser. Detta har inneburit att fler unga studenter fått upp ögonen för EU och Europa som forskningsområde.

Aktivitetsrapport till SNES från Malmö universitet avseende verksamhetsåren 2023-24

Hur ser den lokala miljön ut? Här kan exempelvis nämnas forskare som ingår i det lokala nätverket och om några förändringar skett under åren.

Vid Malmö universitet (Mau) är Europaforskningen i statsvetenskap huvudsakligen lokaliserad till institutionen Globala politiska studier, GPS. I miljön aktiva forskare har under perioden varit: professor Bo Petersson, professor Derek Hutcheson, docent Gunnhildur Lily Magnúsdóttir; docent Michael Strange, docent Christofer Berglund, FD Kamal Makili-Aliev (vt 2023) FD Natia Gamkrelidze (postdoc), projektforskarna FD Svitlana Babenko, docent Mariia Tyshchenko och FD Oleg Antonov samt doktoranderna i global politik Michel Vincent Anderlini, Nick Baigent, Calle Håkansson, Isobel Squire och Rahel Weldeab Sebhatu. Därtill är traditionellt migrationsforskning ett av de mest utpräglade profilmrådena vid Malmö universitet, och där är Europakopplingen påtaglig. Därför är det fullt rimligt att till miljön räkna ytterligare 10–15 forskare på olika nivåer, från doktorand till professor. Forskningsplattformarna Russia, Ukraine and the Caucasus Regional Research, RUCARR, och Redefining Democracy, REDEM, den senare med delvis överlappande medlemskap och med verksamhetsledarna Derek Hutcheson, Michael Strange och professor Tina Askanius bör också räknas in i miljön. Verksamhetsledare för RUCARR var under perioden Bo Petersson samt, fram t o m vt 2024, professor Karina Vamling (lingvistik).

Under 2023-2024 disputerade tre av de ovannämnda doktoranderna: Calle Håkansson (15 december 2023), Michel Vincent Anderlini (19 januari 2024) och Isobel Squire (6 december 2024).

Europaforskningen vid Malmö universitet förstärktes av två nya anställningar: Dino Knudsen (biträdande lektor, med fokus på Europas historia) och Michel Vincent Anderlini (biträdande lektor, med fokus på EU:s grannskap).

Kandidatprogrammet ”European Studies: Politics, Cultures and Societies” hade antagningsstopp under 2022, detta för ett möjliggöra en full revidering av programmet. Den nya versionen av programmet började september 2023. Lärarlaget i Europastudier märkte en viss ökning av antalet antagna studenter från och med september 2024, med ungefär 80-90 studenter som börjar i programmet första termin.

Sedan ht 2023 ingår Malmö universitet tillsammans med Köpenhamns universitet och Lunds universitet i ett institutionellt samarbete inom CEMES, Centre for Modern European Studies, som på ett fruktbart sätt möjliggör samarbete och tillhandahåller viss finansiering för att anordna workshops, seminarier och gästföreläsningar.

Aktiviteter under år 2023–2024 präglades i mycket av det rådande världsläget och av det svenska EU-ordförandeskapet (första halvåret 2023). Tack vare ett tätt samarbete med EuropaDirekt Skåne och EU-kommissionens representation i Sverige anordnades bland annat:

- En serie av fem seminarier kring det svenska EU-ordförandeskapet (våren 2023)
- En stor Eurovision-konferens (10 maj 2024), med fokus på europeisk identitet, kultur och musik

Det pågående kriget mellan Ryssland och Ukraina medförde åtskilliga utåtriktade engagemang och ett flertal mediaframträdanden för miljöns forskare, främst Bo Petersson och Derek Hutcheson.

Forskningsresultat och publikationer inom Europaforskning:

Anderlini, Michel. 2024. [The Mundane Face of Europeanization: Norm Implementation through Expert Interactions in Georgia 2012-2020](#), Malmö: Malmö University Press (diss.,.)

Anderlini, Michel. 2024. "[Implementation Is the Hardest Word: Explaining Georgia's \(Non\)-Compliance with European Union Acquis](#)", *Problems of Post-Communism* 71:5, 446-460.

Antonov, Oleg, Edward Lemon, **Bo Petersson**, and Olena Podolian (2024): "The CSTO Parliamentary Assembly: Authoritarian Legal Harmonization in Eurasia", *A World Order in Transformation? CBEEES State of the Region Report*, Stockholm: Södertörn University, 64-68.

Berglund, C., & Bolkvadze, K. 2024. "Sons of the Soil or Servants of the Empire? Profiling the Guardians of Separatism in Abkhazia and South Ossetia". *Problems of Post-Communism*, 71(1), 37-48.

Bevelander, P., **Hutcheson, D.S.** and Qui, H. .2024. 'Socialization, Citizenship and the Electoral Integration of Refugees: Evidence from Sweden', *Ethnic and Racial Studies*, 1-27. <https://doi.org/10.1080/01419870.2024.2398651>.

Gamkrelidze, Natia. 2024. "From "Dependent" to "Neutral" Neighbor: The Evolution of Russian Images of Georgia from 1991 to 2020". *Journal of Soviet and Post-Soviet Politics and Society*, 9(2), 105-142.

Hutcheson, Derek S. 2023. 'Russian Electoral Engineering from Perestroika to Putin', *Statsvetenskaplig tidskrift*, 125(1), 121-148. [ISSN 0039-0747]. <https://journals.lub.lu.se/st/article/view/25054/22105>

Hutcheson, Derek S. 2024. 'The Life and Works of Stephen Leonard White (1945-2023)', *Europe-Asia Studies*, 76(3), 461-468, <https://doi.org/10.1080/09668136.2024.2326377> [ISSN 0966-8136].

Håkansson, Calle. 2023. "The Strengthened role of the European Union in defence: the case of the Military Mobility project", *Defence Studies*, Vol. 23 (3): 436-456.

Håkansson, Calle. The new role of the European Commission in the EU's security and defence architecture: entrepreneurship, crisis, and integration. Malmö: Malmö University Press (diss.).

Håkansson, Calle. 2024. "The Ukraine war and the emergence of the European Commission as a geopolitical actor", *Journal of European Integration*, 46 (1): 25-45.

Håkansson, Calle. 2023. "Sweden and EU enlargement: A strong supporter walking a fine line". In: Kaeding, M., Pollak, J., & Schmid, P (eds.). *Enlargement and the future of Europe: views from the capitals*. Cham: Springer Nature.

Kutsenko Olga, **Babenko Svitlana**. 2024. *The Power of Sociology in Post-USSR Transformations and Russia's War in Ukraine In Sociology and Post-Socialist Transformations in Eastern Europe: A Cultural Political Economy Approach I*. Borut Rončević (Editor), Tamara Besednjak Valič (Editor) Springer, <https://a.co/d/hXamz3t>.

Magnusdóttir, Gunnhildur. 2023. "Icelandic Climate Politics: Ways Forward to a Green Welfare State?", In *Climate Change and the Future of Europe: Views from the Capitals* / [ed] Michael Kaeding; Johannes Pollak; Paul Schmidt, Cham: Springer, 2023, 139-142.

Magnusdóttir, G.L. and A. Kronsell. 2024.: "Climate institutions matter: The challenges of making gender-sensitive and inclusive climate policies" in : *Cooperation and Conflict* Vol. 59, nr 3, s. 361-378.

Magnusdóttir G.L. and M. Widengård. 2024: "Sweden's conflicting green leadership in the European Union" in *European Politics and Society*, Vol. 26, nr 1, s. 116-133.

Makili-Aliev, Kamal. 2023. 'An Illegal Republic: The Formation and Continuity of the Collective Legal Identity of Karabakh Armenians', *Citizenship Studies*. Volume 27, Issue 7, 2023, pp. 799-816. <<https://doi.org/10.1080/13621025.2024.2321715>>

Orbie, Jan, Antonio Salvador M. Alcazar III, Anissa Bougrea, Szilvia Nagy, Alvaro Oleart, Jonalyn C. Paz, **Rahel W. Sebhatu**, Tiffany G. Williams, Izabella Wódzka, 'Editorial: Decolonizing Rather than Decentering 'Europe''. 2023., *European Foreign Affairs Review*, Issue 1, pp. 1-8, <https://kluwerlawonline.com/journalarticle/European+Foreign+Affairs+Review/28.1/EERR2023001>

Petersson, Bo. 2023: "Felslut och önsketänkanden Om Rysslandsforskarna, Putin och utvecklingen fram till kriget", *Statsvetenskaplig Tidskrift*, 125: 1, 25-40.

Petersson, Bo. 2024. "End of Discussion: Presidential succession and regime legitimization in Russian official discourse during Putin's fourth term", *Slavonic and East European Review*, 102, 4, 718-743.

Petersson, Bo. 2024. "Squaring the circle: Legitimizing the Putin regime after February 24, 2022." In Raymond Taras (ed): *Exploring Russia's Exceptionalism in International Politics*, Routledge, 53-65.

Petersson, Bo. 2024. "The signs were there for all to see, but we did not read them right", Oleksandr Pankiev (ed): *Narratives of the Russo-Ukrainian War: A Look Within and Without*. Stuttgart: Ibidem, 1-4.

Petersson, Bo. 2024. "Kremlin plans on a long-term engagement, on a long war: Interview with Ostap Kushnir", Oleksandr Pankiev (ed): *Narratives of the Russo-Ukrainian War: A Look Within and Without*. Stuttgart: Ibidem, 195-199.

Squire, Isobel. 2024. *Alternative gender agendas: normative contestation of the Istanbul Convention in Hungary and Poland*. Malmö: Malmö University Press (diss.)

Vamling, Karina. 2023. 'The Linguistic Landscape of Batumi: The Case of Luka Asatiani Street' *Digital Kartvelology* Volume II, pp. 70-81. <https://adh.ge/en/digital-kartvelology-volume-ii/>

Vamling, Karina. 2023. 'Identifying the Caucasus as a region in a historical perspective. A corpus-based study on the uses of the concept 'Caucasus'. Materials of the International Congress of Caucasian Studies. October 3-5, Tbilisi. Tbilisi State University's Ivane Javakhishvili Institute of History and Ethnology, Ilia State University's Giorgi Tsereteli Institute of Oriental Studies, Georgian National Academy of Sciences.

Konferensmedverkan etc

Miljöns forskare har under tidsperioden varit påtagligt aktiva med att delta i kvalificerade nationella och internationella konferenser och där lägga fram sina forskningsresultat. Under 2023 skedde en sådan medverkan vid Annual Aleksanteri Institute Conference, Helsingfors (Petersson, Tyshchenko), Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES, Berglund); British Association for Slavonic and East European Studies (BASEES), Glasgow (Hutcheson, Petersson), CBEES Annual Conference, Södertörn (Antonov, Petersson), CES Annual Conference, Reykjavik (Magnusdottir), ECPR Standing Group on European Union (SGEU) Early Careers Workshop 2023 (Håkansson), HROMADA conference "Strengthening Ukraine: Sharing Knowledge For Sustainable Future", Oslo (Babenko, Tyshchenko); IMISCOE Conference "Migration and inequalities", Warsaw (Babenko), International Studies Association (ISA, Berglund); SNES vårkonferens i Stockholm (Håkansson, Petersson, Tyshchenko), Swedish Political Science Association (SWEPSA), Göteborg (Håkansson, Petersson); Tartu Conference on Russian and East European Studies (Berglund).

Under 2024 märktes deltagande vid Association for Slavonic, East European and Eurasian Studies (ASEEES), Boston (Hutcheson, Petersson); NATO Advanced Research Workshop (ARW), University of Eastern Finland (Petersson), Association for the Study of Nationalities (ASN), New York City (Berglund), British Association for Slavonic and East European Studies (BASEES), Cambridge (Petersson), Conference of Ukraine Research Network ZOiS, Berlin (Babenko), 12th Biennial Conference of the SGEU, ECPR, Lisbon (Sebhatu). HROMADA Conference, Riga (Babenko, Tyshchenko), IMISCOE conference, Lisbon (Babenko), International Studies Association (ISA), San Francisco (Magnusdottir), Nordic Political Science Association Conference, NOPSA, Bergen (Hutcheson, Petersson), SNES vårkonferens, Lund (Antonov, Hutcheson Petersson), Swedish Political Science Association (SWEPSA) Annual Conference, Umeå (Hutcheson), University Association of Contemporary European Studies (UACES), Trento (Magnusdottir).

Resursanvändning

Lokala nätverksmedel från SNES har under tidsperioden utnyttjats för att vid behov möjliggöra för miljöns forskare att aktivt delta vid internationella konferenser enligt ovan.

Mittuniversitetet

Årsberättelse SNES Lokala nätverk: Mittuniversitetet 2023-2024

Den lokala miljön

Ämnet statsvetenskap vid Mittuniversitetet (Miun) omfattar cirka 20 personer totalt, inklusive doktorander. Vi har inte någon separat grupp för europaforskning, utan organiserar oss i två breda ben – ett som fokuserar på politikens inflöde (REP – Representation, Elections and Parties) respektive utflöde (policyprocesser och lokalt beslutsfattande). Inom båda benen finns forskare som fokuserar på europapolitik på olika sätt.

Sofie Blombäck är ämnets representant i styrelsen, och har varit det sedan Miun blev medlem i SNES 2019. Hon är aktiv inom REP-benet, där det även finns flera andra forskare som intresserar sig för EU och europeisk politik, men även många som fokuserar på jämförande politik där det i regel ingår flera europeiska länder. Forskningen inom detta ben berör bland annat demokratiuppfattningar, val och valsystem, politiskt beteende och partier. Flera av forskarna inom detta ben är också knutna till forskningscentret Demicom, tillsammans med forskare i medie- och kommunikationsvetenskap.

Även i policy-benet finns flera forskare som ägnar sig åt jämförande forskning kring olika politikområden, på nationell eller lokal nivå, kring allt ifrån EU:s försvarspolitik till bostadspolicy. Ett starkt område är forskning kring risk och kris. Denna organiseras främst inom forskningscentret RCR, som även om det inte har ett uttalat fokus på Europa eller EU producerar mycket komparativ forskning kring hur kriser hanteras i olika kontexter.

Ytterligare ett område under tillväxt på Mittuniversitetet är forskning om Sápmi och samiska frågor, och även här finns en europeisk dimension. Dels utgör samerna det enda urfolket inom EU, vilket väcker frågor om vad det europeiska samarbetet innebär för samer, dels sträcker sig Sápmi över flera europeiska länder och forskningen är därför ofta transnationell till sin karaktär. Som ett konkret exempel kan nämnas att i de väljarundersökningar som genomförts vid Sametingsvalen ingår även frågor om synen på EU.

Undervisning om europapolitik ges inom ramen för ämnets A- till C-kurser på såväl campus som distans och i en breddkurs om demokrati och representation i EU som går på distans. Dessutom organiserar ämnet kurser i samhällsvetenskap inom lärarutbildningarna, där EU-

kunskap också ingår. I slutet av 2024 antogs en kursplan till en ny distanskurs om Sverige i EU och NATO, riktad till samhällskunskapslärare, med första kursstart sommaren 2025.

Interna aktiviteter som genomförts under året

Under 2022 blev Hanspeter Kriesi hedersdoktor vid Mittuniversitetet, nominerad av den statsvetenskapliga forskargruppen. I samband med det höll han en öppen föreläsning på campus i Sundsvall och återvände i mars 2023 för ett besök i Östersund som innebar såväl ett seminarium med ämnets forskargrupp som en serie seminarier kring texter presenterade av ämnets doktorander. Detta besök finansierades delvis med SNES-medel, och utformades som en gästforskarvistelse.

Utöver detta har ämnet en löpande verksamhet med seminarier, både online och på våra två campusorter. Bland arrangemangen med europeiskt fokus kan nämnas att Jonathan Polk från Lunds universitet presenterade sin forskning och sitt arbete med att finansiera EVS-undersökningen på ett seminarium våren 2024 inför Europaparlamentsvalet.

Externa aktiviteter som genomförts under året

Vi genomförde i samband med Europaparlamentsvalet 2024 några utåtriktade aktiviteter. Ett exempel är den debatt med efterföljande föreläsning som anordnades på campus Sundsvall av Samhällsvetarprogrammet, främst för programmets studenter men som även var öppen för allmänheten, <https://www.miun.se/kontakt/press/nyhetsarkiv/2024-3/eu-debatt-pa-mittuniversitetet-lockade-fullt-hus/> Denna debatt uppmärksammades såväl i lokala medier i Sundsvall som i Jämtland, <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasternorrland/har-startar-eu-valet-i-vasternorrland-klimat-och-fred-viktiga-fragor-bland-unga>. Särskilt glädjande var att debatten kunde planeras i samband med ett besök från gymnasieskolan i grannkommunen Timrå, vilket gjorde att vi nådde många förstagångsväljare samtidigt som de fick en inblick i livet på universitetet. Detta var ett samarrangemang tillsammans med EuropaDirekt-kontoret i Härnösand, som är en viktig samarbetspartner för EU-relaterade aktiviteter i regionen.

De senaste åren har Mittuniversitetet gjort en satsning på forskningskommunikation, med möjlighet för forskare att söka arbetstid specifikt för den uppgiften. 2024 fick två forskare i den statsvetenskapliga miljön, Sofie Blombäck och Thomas Karv, medel för kommunikation kring europaparlamentsvalet. Förutom att detta frigjorde tid för mediemedverkan och andra uppdrag, såsom att moderera utfrågningar och debatter inför valen, ingick i åtagandet att anordna ett seminarium inom ramen för den årliga Statsvetardagen under Almedalsveckan. <https://arenaide.se/kalender/statsvetardagen2024/>

Under 2023 och 2024 har forskare från ämnet statsvetenskap deltagit i internationella aktiviteter på en nivå som åter liknar tiden före 2020. Till exempel har flera forskare deltagit på ECPRs arrangemang, inklusive General Conference och sommarskolor. Vi beslutade under båda åren att låta kollegiets medlemmar använda upp till 5 000 kr av SNES-medlen för konferensresor och liknande, utan särskild ansökan, då vi hade kvar ett överskott efter pandemiåren. De som utnyttjade dessa medel använde dem till exempel till att delta i konferenser och till att bekosta besök från projektpartners i andra länder i Europa.

Forskningsresultat och publikationer inom Europaforskning.

Ämnets forskning och publikationer inom Europaforskning kan sammanfattas i två övergripande grupper.

För det första finns ett antal publikationer med direkt fokus på EU-politik, som Blombäck och Karvs SOM-kapitel om EU-opinion,² artiklar som berör EU-frågor i svensk politik³ samt texter om europaparlamentsvalet i Sverige och Finland.⁴ Inom denna grupp kan också läggas till Gunneriussons forskning kring geopolitik med fokus på EU och NATO.⁵

Den andra, större, gruppen av publikationer har ett mindre uttalat fokus på EU, där utgörs det Europapolitiska perspektivet i stället av jämförelser mellan olika europeiska länder. Här finns forskning om partier och ungdomsförbund,⁶ uppfattningar om demokrati och korruption i

² Blombäck, S. & Karv, T. (2023). [Svensk Eu-Opinion I Tider Av Krig I Europa](#). I Ovisshetens tid : SOM-undersökningen 2022. Göteborgs universitet (SOM-rapport). S. 189-202.

³ Bolin, N. (2023). [Continued Absence](#) : A Case Study of EU Saliency in the Swedish Parliamentary Election of 2022. *Journal of Common Market Studies*, vol. 61: S1, ss. 102-114; Blombäck, S. (2023). [Parliamentary election in Sweden, 11 September 2022](#). *Electoral Bulletins of the European Union*, : 3, ss. 98-102

⁴ Bolin, N. (2024). [Speed Bump in the Road or the Start of an Uphill Journey? The Sweden Democrats and the 2024 European Parliament Election Setback](#). I *2024 EP Elections under the Shadow of Rising Populism*. Brussels : European Center for Populism Studies. S. 370-381; Karv, T. , Palonen, E. & Bäck, M. (2025). [Finland](#). I *Palgrave Handbook on the 2024 European Parliament Elections*. Cham, Switzerland : Springer Nature. S. 227-245.

⁵ Gunneriusson, H. & Ratsiborynska, V. (2024). [Geopolitics in the Contested Areas](#) : Case Study of Crimea Historical Analysis of the Heritage of 2014. I *The Palgrave Handbook of Contemporary Geopolitics*. Palgrave Macmillan. S. 1221-1235; Gunneriusson, H. (2024). [Hybrid Warfare and the Legacy of Carl Schmitt](#). I *The Palgrave Handbook of Contemporary Geopolitics*. Palgrave Macmillan. S. 1151-1165.

⁶ McDonnell, D. , Ammassari, S. , Valbruzzi, M. , Bolin, N. , Werner, A. , Heinisch, R. , Jungar, A. & Wegscheider, C. (2024). [Inside party youth wings](#) : The YOUMEM project. *Party Politics*; Aylott, N. & Bolin, N. (2024). [The reality of representation in Europe](#) : the mode of leader selection in political parties. *Political Research Exchange*, vol. 6: 1;

olika kontexter,⁷ politisk diskurs i traditionella och sociala medier,⁸ samt policy.⁹ En undergrupp utgörs av fallstudier till jämförande antologier. Här kan nämnas Bolins bidrag om populistiska partier efter invasionen av Ukraina och Petridou, Sparf och Broqvists kapitel om den svenska Covid-strategin.¹⁰

Hur har den lokala verksamheten stimulerats av medel från SNES?

Den lokala verksamheten har stimulerats på flera sätt. Ett av de viktigaste är möjligheten att bjuda in gästforskare/-professorer till miljön. Som tidigare nämnts har detta skett med finansiering från SNES vid ett tillfälle, och ytterligare två besökare är inplanerade under 2025 och 2026. Förutom att inspel från välrenommerade forskare är inspiration för hela miljön låter vi i samband med dessa vistelser våra doktorander presentera sina pågående avhandlingsarbeten med gästforskaren som kommentator. Även om graden av direkt ”europarelevans” i de kommentarerna kan variera – inte minst då inte alla doktorander har en tydlig europakoppling i sina avhandlingar – utgör detta en viktig möjlighet till feedback för våra doktorander. Samtliga gästforskare som finansieras har självfallet en europarelevans i sin forskning, och håller också seminarier och/eller gästföreläsningar för ämnet och våra studenter.

Satsningen på att bjuda in gästforskare motiverades till stor del av att ämnet statsvetenskap i den stora utvärdering av Mittuniversitetets forskning som genomfördes 2021 fick det som en av sina främsta rekommendationer för att stärka forskningsmiljön. Då vi har en begränsad forskningsbudget har den typen av besök skett ad hoc-mässigt, till exempel i samband med att enskilda forskare fått projekt. Tillgången till nätverksstödet har gjort att vi kunnat formalisera ett gästforskarprogram, där vi i första hand söker annan finansiering men har SNES-medlen som garant för att våga bjuda in högt profilerade gästforskare med större framförhållning. Kravet att det ska finnas en europarelevans kan också tänkas stärka just

⁷ Dahlberg, Stefan & Ulf Mörkenstam (2024) [Exploring Popular Conceptions of Democracy Through Media Discourse](#): analysing dimensions of democracy from online media data in 93 countries using a distributional semantic model. *Democratization*; Malmberg, F. G. & Saikkonen, I. A. (2024). [Cautious or marginalized?](#) : Perceptions of the riskiness of engaging in corruption and gender differences in corruptness. *Politics and Policy*, vol. 52: 1, ss. 89-117.

⁸ Hien, J. & Norman, L. (2023). [Public broadcasting and democracy's defense](#) : responses to far-right parties in Germany and Sweden. *Democratization*, vol. 30: 6, ss. 1160-1181; Linn Sandberg, Stefan Dahlberg & Elisabeth Ivarsflaten (2023) [The online hostility hypothesis](#): representations of Muslims in online media, *Social Influence* 18 (1)

⁹ Lidén, G. , Holmqvist, E. , Jacobsson, J. , Jutvik, K. & Nyhlén, J. (2024). [Grindvakt för de oönskade?](#) : En kunskapsöversikt kring länken mellan kommunal bostadspolitik och bosättningen av socialt utsatta grupper. Mid Sweden University (RCR Working Paper Series 2024:2); Zahariadis, N. , Karokis-Mavrikos, V. , Exadaktylos, T. , Kyriakidis, A. , Sparf, J. & Petridou, E. (2023). [Advancing the operationalization of national policy styles](#). *European Policy Analysis*, vol. 9: 3, ss. 200-218

¹⁰ Bolin, N. (2023). [The repercussions of the Russian invasion of Ukraine on the populist Radical Right in Sweden](#). I *The impacts of the Russian Invasion of Ukraine on Right-Wing Populism in Europe*. Bryssel : European Center for Populism Studies (ECPs); Petridou, E. , Sparf, J. & Broqvist, H. (2023). [Sweden](#) : A Decentralized, Coordinated Response to the Pandemic. I *Governments' Responses to the COVID-19 Pandemic in Europe : Navigating the Perfect Storm*. Palgrave Macmillan

europaforskningens ställning inom kollegiet, då det innebär att de gäster vi bekostar med de medlen har en sådan profil.

En annan viktig stimulans utgörs av att kollegiets, och särskilt doktorandernas, möjlighet till att delta i internationella konferenser och workshops ökat. Här utgör SNES-medlen dels ett komplement till andra medel för resor, ett komplement som blivit allt viktigare i takt med prisökningar, och en möjlighet till längre resor både geografiskt och tidsmässigt. Bland de bidrag som kollegiet beviljat under perioden kan nämnas stöd till två doktorander för att delta i konferenser i Nordamerika, och stöd för en doktorand, Hilda Broqvist, att delta i en workshop med ett europeiskt nätverk med relevans för hennes avhandlingstema. Det senare resulterade bland annat i en artikel om policyforskning i en europeisk kontext.¹¹

¹¹ Plumer, S. , Mock, M. & Broqvist, H. (2025). 'Policy process theory development: Perspectives from European junior scholars.' *European Policy Analysis*, vol. 11: 2, ss. 271-292.

Stockholms universitet

Årsberättelse SNES 2023 – 2024

Statsvetenskapliga institutionen vid Stockholms universitet

Den lokala miljön

Vid Stockholmsinstitutionen finns flera olika arbetsgrupper/arbetsseminarier som har Europaforskning på agendan. Här kan särskilt nämnas *Global and Regional Governance* (GRG), *Comparative Politics*, Politik och offentlig förvaltning (PoF), *Environmental Politics, Policy and Learning* (EPPL). Forskare och doktorander från den lokala miljön deltar även regelbundet vid seminarier och workshops anordnade av det nyligen inrättade *Stockholm Center on Global Governance* samt forskningsseminarier anordnade av Utrikespolitiska institutet.

Flera doktorandprojekt vid institutionen har kopplingar till det lokala nätverket för Europaforskning: EU:s jämställdhetspolitik (Eleonora Stolt, handledare Ulrika Mörth och Cecilia Åse); svensk säkerhets- och försvarspolitik (Tyra Hertz, handledare Ulrika Mörth och Maria Jansson), Europaparlamentet och självständighetspartier (Jasmijn van der Most, projektledare och handledare Niklas Bremberg, handledare Ulrika Mörth), klimat och säkerhet (Rickard Söder, projektledare och handledare Niklas Bremberg, handledare Ludvig Norman); EU och styrning och reglering av AI (Johannes Geith, projektledare och handledare Jonas Tallberg, handledare Magnus Lundgren); jämförande klimatpolitik (Ebba Minas, projektledare och handledare Karin Bäckstrand, handledare Andreas Duit); reglering av sociala medier (Sandor Gorni, projektledare och handledare Ludvig Norman, handledare Michal Grahn).

Bland forskare inom det lokala nätverket kan särskilt nämnas Niklas Bremberg, Alexander Katsaitis, Karl Loxbo, Ulrika Mörth, Ludvig Norman och Jonas Tallberg. Därtill finns forskare inom institutionens starka miljöområde vars projekt ofta har en EU-koppling, såsom Karin Bäckstrand och Maria-Therese Gustafsson, samt forskare inom komparativ och svensk politik. Flera post-docs har nyligen anställts inom forskningsprojekt med fokus på EU:s gröna giv och miljölagstiftning.

Forskare och doktorander inom det lokala nätverket är involverade i de specialkurser med inriktning mot EU och europeisk politik på både grund- och avancerad nivå som ges vid institutionen i Stockholm.

Interna aktiviteter (i urval)

I november 2024 arrangerades en workshop i samarbete mellan det lokala nätverket och EPPL-arbetsgruppen vid institutionen på temat ”The EU and Environmental Governance” med deltagare från Université de Lille, KU Leuven, Universität Freiburg, UI och SU.

Flera seminarier med inbjudna forskare med koppling till Europaforskning har arrangerats. Emmanuel Dalle Mulle (Universidad Complutense Madrid) besökte institutionen i mars 2024 och presenterade projektet ”The Myth of Homogeneity and Civilisation: Heterogeneity Questions in Interwar Western Europe” och Karlo Basta (Edinburgh University) besökte

institutionen i mars 2023 och presenterade projektet ”The Business of Nations: How Private Enterprise Tames Independence Movements”.

Stockholmsinstitutionen stod värd för SNES vårkonferens 2023. Konferensen arrangerades under Sveriges EU-ordförandeskap och hölls på Campus Albano 23-24 mars på temat ”The European Union in an Autocratic World: Cross-cutting Challenges for Democracy, Security and Economic Development”. Keynote gavs av Abraham Newman (Georgetown University). Konferensen hade ca. 65 deltagare från SNES medlemsinstitutioner runtom i landet samt från Sieps, Sipri och UI. Konferensen avslutades med ett offentligt seminarium på temat ”Ordförandeskapet i halvtid: ett möte mellan forskning och praktik” i samarbete med Sieps och Europeiska kommissionens representation i Stockholm.

Forskare och doktorander inom det lokala nätverket har presenterat arbetspapper med inriktning på Europapolitik vid institutionens GRG-, CP-, PoF-, och EPPL-seminarier samt SCGG.

Externa aktiviteter (i urval)

Forskare och doktorander i den lokala miljön deltar regelbundet vid internationella konferenser såsom APSA, ECPR, EISA och ISA. Niklas Bremberg och Ludvig Norman arrangerade t.ex. en roundtable på temat ”New Perspectives on Democratic Politics in the EU” vid APSA-konferensen i Los Angeles, augusti 2023, delvis finansierad av det lokala nätverket. Jasmijn van der Most tillbringade 3 månader våren 2023 som gästdoktorand vid Edinburgh University, finansierad av SNES.

Alexander Katsaitis skrev under 2024 för Stockholmsinstitutionens räkning ett remissyttrande rörande Europeiska kommissionens förslag till direktiv om harmoniserade krav på den inre marknaden för transparens kring intresserepresentation för tredjeländers räkning.

Flera forskare är också aktiva i media och kommenterar politik i EU och europeiska länder samt kommunicerar forskningsresultat till den intresserade allmänheten genom t.ex. seminarier på ABF i Stockholm och Folk och Försvars rikskonferens i Sälen.

Inför Europaparlamentsvalet i juni 2024 deltog flera forskare från Stockholmsinstitutionens lokala miljö i media och publika seminarier, såsom t.ex. Sveriges Radios ”Europapodden” och ”Filosofiska rummet”, Kulturhuset Stockholm och Stockholms Stadsbibliotek, Stockholms universitet.

Forskningsprojekt (påbörjade och avslutade 2023-2024)

”EU-Climatic”, 2024-2028, Formas (projektledare: Karin Bäckstrand)

”Den digitala offentlighetens begränsningar” (”Shaping the Online Public Sphere: How and Why do Democracies Regulate Social Media Platforms?”), 2024-2028, Marianne och Markus Wallenbergs stiftelse (projektledare: Ludvig Norman)

“Att utkräva ansvar av företag i global handel?” (“Corporate accountability in global supply chains?”), 2024-2028, Marianne och Markus Wallenbergs stiftelse (projektledare: Maria-Therese Gustafsson)

”Demokrati, autokrati och internationellt samarbete (DEMCOOP)” (“Democracy, Autocracy, and International Cooperation”), 2022-2028, European Research Council och Vetenskapsrådet (projektledare: Jonas Tallberg)

”Omförhandlade gränser mellan det civila och militära – myndighetskommunikatörer som online-agenter i cyberkrigföring” (“Renegotiated civil and military boundaries – Turning government communicators into online cyber warfare”), 2022–2025, Vetenskapsrådet (projektledare: Ulrika Mörth)

”Den globala styrningen av artificiell intelligens” (“The Global Governance of Artificial Intelligence”), 2021-2024, WASP-HS (projektledare: Jonas Tallberg)

”Att förutse framtiden: humanitärt bistånd i ett förändrat klimat” (“Anticipating the Future: Humanitarian Aid in a Changing Climate”), 2021-2024, Mistra (projektledare: Niklas Bremberg)

“Dilemmas of democratic self-defense in European public broadcasting”, 2021-2023, Vetenskapsrådet (projektledare: Ludvig Norman)

”Nationell självständighet och europeisk integration: demokratiska utmaningar för EU” (“National independence and European integration: democratic challenges for the EU”), 2019-2023, Marianne och Markus Wallenbergs stiftelse (projektledare: Niklas Bremberg)

Urval av publikationer 2023-2024:

Bremberg, Niklas & Jouni Reinikainen (2024) “Voluntary association, not state consent: why the EU’s stance on secession rests on the wrong concept of legitimacy” *Regional & Federal Studies*, 34(5): 713-732.

Bremberg, Niklas & Anna Michalski (2024) “The European Union climate diplomacy: evolving practices in a changing geopolitical context?” *The Hague Journal of Diplomacy*, 19(3): 506-535.

Bremberg, Niklas & Elsa Hedling (2024) “Crisis and transformative learning in communities of practice: lessons learning in CSDP during Covid-19” *Global Studies Quarterly*, 4(1): ksad078.

Coen, David & Alexander Katsaitis (red.) (2024) *Handbook on Lobbying and Public Policy*, Edward Elgar.

Lebow, Richard Ned & Ludvig Norman (red.) (2024) *Weimar’s Long Shadow*, Cambridge University Press.

Loxbo, Karl & Brigitte Pircher (2024). “Complexity meets flexibility: unintended differentiation in EU public procurement”, *Journal of European Public Policy* (publicerad online 14 november 2024)

Minas, Ebba (2024) "Industry actors influence on policymaking in democratic states: The energy intensive industries" i Coen, David & Alexander Katsaitis (red.) (2024) *Handbook on Lobbying and Public Policy*, Edward Elgar, 420-431.

Tallberg, Jonas, Mathias Ecker-Ehrhardt & Lisa Dellmuth (2024) "Ideology and legitimacy in global governance", *International Organization*, 78(4): 731-765.

Tallberg, Jonas, Magnus Lundgren & Johannes Geith (2024) "AI regulation in the European Union: examining non-state actor preferences", *Business & Politics*, 26(2): 218–39.

Tallberg, Jonas, Magnus Lundgren & Fabio Wasserfallen (2024) "Differentiated influence by supranational institutions: evidence from the European Union", *European Journal of Political Research*, 63(3): 839-861.

Widerberg, Oscar, Karin Bäckstrand, Eva Lövbrand, Jens Marquardt & Naghmeh Nasiritousi (2024) "A cautionary tale for polycentric climate governance: Sweden's roles in orchestrating decarbonization", *Global Environmental Politics*, 24(3): 100-120.

Bremberg, Niklas & Ludvig Norman (red.) (2023) *Dilemmas of European Democracy: New Perspectives on Democratic Politics in the European Union*, Edinburgh University Press.

Bremberg, Niklas (2023) "The OSCE and climate security: diplomatic practice in a changing geopolitical context" *International Affairs*, 99(3): 1149–1165.

Gustafsson, Maria-Therese, Almut Schilling-Vacaflor & Andrea Lenschow (2023) "The politics of supply chain regulations: towards foreign corporate accountability in the area of human rights and the environment?", *Regulation & Governance*, 17(4): 853-869.

Hien, Josef & Ludvig Norman (2023) "Public broadcasting and democracy's defense: responses to far-right parties in Germany and Sweden", *Democratization* 30(6): 1160-1181.

Katsaitis, Alexander (2023) "International parliamentary institutions and political donations: the case of the European Parliament", *International Affairs*, 99(6): 2443-2463.

Katsaitis, Alexander (2023) "Introducing the PFxEU tracker dataset: tracking political financing in the European Union", *European Union Politics*, 24(4): 785-796.

Mörth, Ulrika, Mariolina Eliantonio & Emilia Korkea-Aho (red.) (2023) *Research Handbook on Soft Law*, Edward Elgar.

Tallberg, Jonas & Lisa Dellmuth (2023) *Legitimacy Politics: Elite Communication and Public Opinion in Global Governance*, Cambridge University Press.

Södertörns högskola

Årsberättelse SNES - Lokala nätverket på Södertörns högskola 2023–2024

Brigitte Pircher

1. Den lokala miljön

Under verksamhetsåret 2023/24 var 15 lektorer/forskare, 5 doktorander och 2 forskare i det lokala nätverket via ämnet statsvetenskap vid Södertörns högskola:

Lektorer/forskare: Nicholas Aylott; Anders Backlund; Simon Birnbaum; Fredrika Björklund; Karin Borevi; Linda Ekström; Joakim Ekman; Johan Eriksson; Eva Hansson; Karl Magnus Johansson; Ann-Cathrine Jungar; Johanna Mannergren Selimovic, Wojciech Szrubka, Per-Anders Svärd, Brigitte Pircher.

Doktorander: Çağla Demirel; Hugo Faber, Alexander Hejlm, Gustav Lindberg, Cvetanka Aleksandroska. Sedan vårterminen 2021 är Alyona Hurkivska och Anastasiia Chupis en del av forskningsmiljön i statsvetenskap vid Södertörns högskola genom programmet Vulnerable Researcher Fellowship.

2. Interna aktiviteter

Forskare arrangerades flera seminarier, workshops och konferenser med tydlig koppling till Europaforskning. Nedan presenteras ett urval av aktiviteter som täcker teman som Europas och Östeuropas säkerhet, geopolitik och samhällsutveckling, demokrati och krishantering samt migration, minoriteter och politisk representation.

- Jana Schwenk: “The Effect of Primaries on Voters’ Evaluation of Candidates’ Quality – Experimental Evidence” (9 mars 2023).
- Olga Mashtaler, Thomas Sedelius & Tapio Raunio: “Semi-Presidentialism and War: Executive Coordination in Ukraine during Zelenskyi’s Presidency” (27 september 2023).
- **Round Table: “Sweden’s Accession to NATO”** (29 mars 2023).
- “War, Emerging Tensions and Strategic Stability in Eurasia” (18-19 juni 2024).
- “Secure Horizons? Information security and the quest for peace in Ukraine” (6 februari 2024).
- “Geopolitical Orientations in Central and Eastern Europe” (16 maj 2024).
- CBEES Annual Conference 2024 (28–29 november 2024).
- “How to Be Prepared? Governance for Societal Resilience in the Baltic Sea Region and Eastern Europe” (12–13 oktober 2023).
- “Citizens and the State During and After Crises” (23–24 maj 2024).
- “The Political Representation and Participation of Migrants and Ethnic Minorities: Eastern Europe in a Broader Context” (5–7 juni 2023).

3. Externa aktiviteter

Forskare deltog i en rad internationella aktiviteter kopplade till EU- och Europaforskning. De medverkade vid konferenser och seminarier runtom i Europa – bland annat i Amsterdam, Bryssel, Paris, Oslo, Köpenhamn och Glasgow – där de presenterade forskning om europeisk politik, säkerhet, geopolitik, rympolitik, krishantering, socialpolitik och demokratiska processer. Exempel inkluderar presentationer om migrations- och familjepolitik (Amsterdam), medborgarlön och europeiska välfärdsmodeller (Paris och Oslo), EU:s byråkrati- och regelpolitik (Bryssel), samt expertdeltagande i rundabordssamtal om geopolitik i ryggen (Köpenhamn).

Flera forskare bidrog även i publika och mediala sammanhang, såsom expertkommentarer i SVT och föredrag vid Statsvetenskapliga föreningen, samt deltog i internationella diskussioner om europeiska samhällsutmaningar.

Därutöver engagerade sig forskare i viktiga internationella nätverk, bland annat Baltic University Programme, RUCARR (*Russia, Ukraine and the Caucasus Regional Research*) och YoPeNET (*Young People Network for Balticness*), vilket stärkte kontakterna med forskningsmiljöer i Östersjö- och Östeuroparegionen. SNES-medel användes för att stödja detta internationella utbyte, exempelvis genom konferensdeltagande och samarbeten med forskare i andra europeiska länder, vilket ytterligare stärkte ämnets närvaro i internationella forskningssammanhang.

Beviljade forskningsmedel

Under 2023–2024 beviljades forskare vid statsvetenskapen flera större anslag kopplade till EU- och Europaforskning. Ett av dessa är Vetenskapsrådets projekt “A Robust ‘Norden’? Studies of Cross-Border Crisis Management” (2024–2027, 6,57 miljoner SEK), där Johan Eriksson medverkar och som analyserar gränsöverskridande krishantering i Norden i relation till EU:s säkerhets- och beredskapssamarbete. Ett annat är Horizon Europe-projektet “Sustaining Public Administration in Modern Democracies” (SUPA) (2025–2028, Södertörns andel ca 450 000 euro), där Brigitte Pircher ansvarar för ett arbetspaket och som studerar europeiska förvaltningars kapacitet och de ökade kraven på regelimplementering inom Europa. Projektet stärker ämnets forskning inom europeisk krishantering och förvaltning och möjliggör rekrytering av en doktorand och en forskningsassistent.

4. Publikationer 2023–2024

Forskarna publicerade ett stort och tematiskt brett forskningsmaterial med tydlig relevans för EU- och Europastudier, inklusive arbeten om europeisk minnespolitik och postkonfliktforskning. Produktionen omfattade omkring 65–70 artiklar, 20–25 bokkapitel, flera monografier samt policyrapporter, dataset och analyser, publicerade i ledande tidskrifter som *Journal of European Public Policy*, *West European Politics*, *Party Politics*, *Journal of Common Market Studies*, *International Migration Review* och *Journal of European Social Policy*. Sammantaget täcker forskningen centrala teman som jämförande politik och partier, migration och minoriteters representation, europeiska välfärdsmodeller, demokrati och minnespolitik, säkerhet och utrikespolitik, samt EU-styrning och lagstiftningsprocesser, och placerar miljön som en aktiv, internationellt integrerad och policyrelevant aktör inom Europaforskning i Sverige

Urval av centrala publikationer:

- Jungar, A.-C (Ed) (2024). *The Radical Right in the Nordic Region. Voters, ideology and political interactions*, Routledge.
- Johansson, K.-M. & Raunio, T. (red.) (2024). *Transnational Parties and Advocacy in European Integration*. Springer Nature.
- Mannergren Selimovic, J. et al. (2024). *Peace and the Politics of Memory*. Manchester University Press.
- Bolin, N., Backlund, A., & Jungar, A. C. (2023). Attracting tomorrow’s leaders: Who joins political youth organisations for material reasons? *Party Politics*, 29(3), 527-539.
- Aylott, N. & Bolin, N. (2023). A New Right: The Swedish Parliamentary Election of September 2022. *West European Politics*, 46(5), 1049-1062.

- Pircher, B., de la Porte, C. & D. Szelewa (2024), Actors, costs and values: the implementation of the Work-Life Balance Directive. *West European Politics*, 47(3), 543-568.
- Friberg, J. H., Borevi, K., Brochmann, G., Tyldum, G., & Djuve, A. B. (2023). Roma Migration and the Cumulative Causation of Diverging Policy Responses in Scandinavia. *International Migration Review*, 59(1), 274-296.
- Loxbo, K. & B. Pircher (2024), Complexity meets flexibility: unintended differentiation in EU public procurement. *Journal of European Public Policy*, 32(11), 2714-2740.
- Munta, M., Pircher, B. & S. Bekker (2024), Ownership of national recovery plans: next generation EU and democratic legitimacy. *Journal of European Public Policy*, 31(11), 3787-3811.
- Pircher, Brigitte (2023), 'Compliance with EU law from 1989 until 2018: The Commission's shift from a normative to a regulative approach', *Journal of Common Market Studies*, 61(3), 763-780.
- Ekman, J. and G. Hoxha (2024) 'Research on Political Participation in Contemporary Albania – An Overview', *Journal of Contemporary Central and Eastern Europe*, 32(3), 663-680.
- Newlove-Eriksson, Lindy & Johan Eriksson (2023) "Conceptualizing the European Military-Civilian-Industrial Complex: The Need for a Helicopter Perspective", *Defence Studies*, 23(4), 561-588.
- Ekman, J. (2024) In the Shadow of War: Public Opinion in the Baltic States, 2014 and 2021. *Journal of Eurasian Studies* 15(2), 106-117.
- de la Porte, C., Im, Z. Jie, Pircher, B., Szelewa D. & N. Ramos Martin (2023), 'An examination of 'instrumental resources' in earmarked parental leave: The case of the work-life balance directive. *Journal of European Social Policy*, 33(5), 525-539.
- Giacomello, Giampiero, Johan Eriksson & Francesco Giumelli (2023) Sources of Strength: the European defence industry in a disorderly world. *Defence Studies*, 23(4), 527-530.
- Borevi, K. (2023) Scandinavian Approaches to Begging as a Policy Problem and the Double Insider/Outsider Status of Marginalized Intra-EU Migrants. *Journal of Social Policy*, 52(2), 276-293.

5. Övrigt: Hur har den lokala verksamheten stimulerats av medel från SNES?

SNES-medel har haft en tydligt stimulerande effekt på den lokala Europaforskningen vid Södertörns högskola. Medlen har:

- möjliggjort deltagande i internationella konferenser och forskarnätverk, vilket stärkt forskarnas synlighet i europeiska sammanhang och underlättat nya samarbeten
- gett utrymme för interna arrangemang, såsom seminarier, workshops och symposier med europeisk och EU-relaterad inriktning
- bidragit till att bygga en mer sammanhållen forskningsmiljö, där forskare från olika delområden inom Europaforskning regelbundet möts, utbyter idéer och samverkar
- understött publikationsarbetet, särskilt genom möjliggörande av resor och kontakter med internationella kollegor

Sammanfattningsvis har SNES-medlen stärkt Södertörns roll som en aktiv och profilerad miljö för Europaforskning och bidragit till både internationell närvaro och lokal akademisk vitalitet.

Umeå universitet

Verksamhetsberättelse SNES, Umeå 2023–24

Vid statsvetenskapliga institutionen i Umeå så har forskning och utbildning kring EU och Europa ökat under senare år. Av olika anledningar är det fler i den fasta personalen som haft möjlighet att arbeta inom detta fält och vi har dessutom haft möjlighet att anta doktorander inom denna tematik. Vi märker också av ett större intresse för dessa frågor bland studenter, vilket bådar gott.

Läget inom forskningsverksamhet

För närvarande har vi fem forskare som på olika sätt arbetar med Europarelaterad forskning (Torbjörn Bergman, Magnus Blomgren, Johan Hellström, Jonas Lindahl och Péteris Timofejevs). I samtliga dessa kollegors verksamhet ingår mer utpräglad EU-forskning, men ibland handlar det mer om komparativ forskning där europeiska länder är den centrala analysenheten. För närvarande har vi dessutom två aktiva doktorandprojekt med utpräglat EU-fokus. Hela denna grupp ingår i institutionens forskargrupp PIP (Politiska institutioner och partier). Utöver denna kärna av europaforskare har vi dessutom miljö- och hållbarhetsforskning som på olika sätt också analyserar EU som politisk arena eller som politisk aktör, samt komparativ kommuniforskning som även den ofta involverar ett europaperspektiv eller EU. Denna redogörelse ska lite mer på djupet beskriva dessa olika verksamheter.

Inom institutionens mer utpräglade EU-forskning har det utvecklats en profil där i huvudsak en fråga står i fokus. I flera olika typer av aktiviteter, under den aktuella verksamhetsperioden, handlar det om EU-integrationens effekt på den nationella politiska demokratin eller dess aktörer i fokus. Det kan exempelvis innefatta förändringar i de nationella parlamentens sätt att arbeta eller hur nationella politiska partier påverkas av det europeiska samarbetet. Här märks inte minst de två EU-doktorandprojekt som just nu pågår på institutionen. Evelina Lundgren skriver om hur partierna koordinerar sitt arbete mellan nivåerna genom att titta på tjänstepersoners roll i denna länk. Här analyseras svenska partier. Elsa Karlsson Gustafsson genomför ett komparativt projekt, där Sverige, Finland och Österrike ingår, som tittar på oppositionens roll i formandet av EU-politiken på nationell nivå. Utöver dessa doktorandprojekt bör också nämnas analysen av Sveriges ordförandeskap under våren 2023 och inte minst inrikespolitikens betydelse (Blomgren 2023) eller analysen av högerradikala ungdomsorganisationers transnationella samarbete i Baltikum (Timofejevs & Wierenga 2023).

Den mest omfattande forskningen som relaterar till Europa har dock inte *per se* EU som politiskt system i fokus. Här handlar det primärt om olika former av komparativ forskning, inte minst inom ramen för institutionens omfattande verksamhet kring regeringsbildningsprocesser och arbetet med en omfattande databas (REPDEM – <https://www.umu.se/forskning/infrastruktur/repdem/>). Det handlar om omfattande komparativa analyser av länder i Europa för att bättre förstå parlamentariska demokratis förutsättningar (exempelvis Bergman, Ilonszki & Hellström 2024; Lidahl 2024). En annan typ av europeiska komparativ forskning har aktörer, snarare än institutioner som sitt fokus. Ett exempel är jämförelsen av vänsterpartier i Europa (Blomgren 2023).

Utöver detta så sker en omfattande forskningsverksamhet där Europa berörs på ett eller annat sätt, men där det framför allt är analysen av specifika politikområden som står i fokus. Här kan särskilt nämnas miljö- och naturresursområdet. Ett exempel är analysen av det 30-åriga EU-medlemskapets konsekvenser på svensk miljöpolitiken (Bjärstig & Eckerberg 2025) eller hur biologisk mångfald kan integreras i europeisk (och centralasiatisk) politik (Sandström m.fl. 2023).

Utbildningsverksamhet

Institutionen organiserar EU-kurser på samtliga nivåer i vårt kursutbud. På grundnivå (första termin) ingår EU-politik som ett viktigt inslag i kursen om svensk politik och förvaltning. Under den andra terminen organiseras en kurs (7,5hp) som helt ägnar sig åt EU, och som fördjupar studentens kunskap om det integrationsteori, det politiska systemet, samt policy processer. Slutligen på mastersnivå, organiseras en 15hp kurs kring analysen av EU som behandlar debatten om EU:s framtida utveckling samt frågor om hur medlemskapet påverkar den svenska demokrati och den levande författningen, riksdagen och de politiska partierna. Utöver institutionens egna kurser bör nämnas att vi dessutom bemannar journalistutbildningens kurs om utrikespolitik och EU. Här får de blivande journalisterna en grundläggande utbildning i EU:s politiska system, dess koppling till det svenska politiska systemet, samt genomföra praktisk bevakningsuppdrag kring EU-politik.

Utåtriktad verksamhet

Vad gäller mer utåtriktad verksamhet så genomfördes under 2023 det årligt återkommande säkerhetspolitiska seminariet Pax Nordica med temat *Sammanhållning på Arktiska flanken! Nato, EU och Sverige* (<https://www.umu.se/pax-nordica2024/pax-nordica-2023/>). Detta är alltid ett välbesökt seminarium med deltagare från allmänheten, akademin, Försvarsmakten och politiken.

I samband med Europaparlamentsvalet 2024 genomfördes en lång rad aktiviteter i Umeå såväl som på andra plats i Västerbotten där institutionens personal var inblandad. Värt att särskilt nämna är att Universitetet genomförde vad man kallar vetenskapsluncher för allmänheten där ett tema var just valet till parlamentet (<https://www.umu.se/forskning/nyheter-och-arrangemang/popularvetenskapliga-arrangemang/vetenskapslunch/magnus-blomgren/>). Detta var mycket välbesökt och sändes även via webben. Utöver externa evenemang genomfördes också seminarier inom institutionen med valet som tema.

Nätverksmedel

Nätverkets medel har i första hand använts till mindre forskningsstöd för att samla material eller på annat sätt underlätta forskning. Under perioden har en del medel gått till att samla in data i samband med europaparlamentsvalet 2024. Projektet är ett samarbete med kollegor i Lund och handlar om att jämföra tv-debatter i olika medlemsländer precis innan valet. Annars försöker vi i första hand använda medlen för att möjliggöra deltagande på konferenser och underlätta publicering. Detta har också varit fallet under den aktuella perioden. Dels har vi möjliggjort för studenter på vår EU-masterskurs att delta på den årliga SNES-konferensen. Detta har vi sett som ett bra sätt att öka intresset bland studenter för denna typ av

frågeställningar. Samtliga dessa aktiviteter har på ett eller annat sätt haft ett europeiskt tema, men inte alla gånger handlat om den EU.

Referenser

Bergman, Torbjörn, Gabriella Ilonszki & Johan Hellström. *Coalition Politics in Central Eastern Europe : Governing in Times of Crisis*. Routledge, 2024.

Bjärstig, Therese & Katarina Eckerberg. ”Miljöpolitik: en reviderad bild av Sverige som en föregångare i ett komplext politikområde”. I *Svensk politik och EU: hur svensk politik har förändrats av medlemskapet i EU*, redigerad av Daniel Silander och Mats Öhlén. Santérus Förlag, 2025.

Blomgren, Magnus. ”Ordförandeskapet och inrikespolitiken: ett spel på två nivåer”. I *För Europa i en ny tid - Sveriges ordförandeskap i EU 2023*, redigerad av Rikard Bengtsson. Santérus Förlag, 2023.

Blomgren, Magnus. ”Sweden”. I *The Palgrave Handbook of Radical Left Parties in Europe*, redigerad av Fabien Escalona, Daniel Keith, och Luke March. Palgrave Macmillan, 2023.

Lindahl, Jonas. ”Now You See Me, Now You Don’t: Anticipatory Coalitional Strategies in European Representative Democracies”. *Government and Opposition* 59, nr 2 (2024): 504–25.

Sandström, Camilla, Irene Ring, Roland Olschewski, m.fl. ”Mainstreaming biodiversity and nature’s contributions to people in Europe and Central Asia: insights from IPBES to inform the CBD post-2020 agenda”. *Ecosystems and People* 19, nr 1 (2023): 2138553.

Timofejevs, Péteris F., och Louis John Wierenga. ”Making Tomorrow’s Leaders : The Transnationalism of Radical Right Youth Organizations in the Baltic Sea Area, 2015-2019”. *Baltic Worlds* XVI, nr 3 (2023): 62–77.

Uppsala universitet

Svenska nätverket för Europaforskning i statskunskap
Anna Michalski, ordf.

2025-09-19

Årsberättelse för verksamhetsåren 2023–2024, Uppsala universitet.

Hur ser den lokala miljön ut?

På statsvetenskapliga institutionen i Uppsala finns ett 15-tal verksamma (doktorander, forskare, lektorer och professorer) som på olika sätt knyter an till SNES område. Utöver denna kärngrupp finns även andra forskare vars arbete delvis knyter an till SNES verksamhetsområde. Under perioden disputerade tre doktorander med forskning kopplad till Europapolitik (August Danielson, Johannes Jarlebring och Per Ekman). På institutionen återfinns tre doktorander inom ämnet och återväxten uppfattas därmed som god.

Under verksamhetsåren 2023–2024 bestod gruppen bl.a. av: Anna Jeglinska, doktorand, Anna Michalski, professor, Charles Parker, professor, Christer Karlsson, professor, Johanna Pettersson Fürst, forskare, Kajsa Edholm, doktorand, Karin Leijon, forskare, Moa Mårtensson, forskare, Sverker Gustavsson, professor emeritus, Thomas Persson, universitetslektor, Robin Rönneke Belfrage, doktorand och Vendela Edberg, doktorand.

På institutionen ges undervisning om Europapolitik och EU på både kandidat- och masternivå, (t.ex. genom fördjupningskursen EU B/C på kandidatnivå och Europeiskt samgående på masternivån). Förutom de renodlade kurserna ingår Europapolitik och EU även som delmoment i flera andra kurser, t.ex. på kandidatprogrammets översikt kurs på delarna komparativ politik och internationell politik.

Interna aktiviteter som genomförts under året

Institutionen har ett Europapolitiskt seminarium där forskargruppen träffas två gånger per år för att presentera och diskutera texter. Därutöver presenterade flera doktorander under perioden sina etapper på det högre seminariet vid institutionen.

På institutionen fanns under 2023–2024 bl.a. följande externfinansierade projekt som knyter an till SNES verksamhetsområden:

Michalski Anna med Douglas Brommesson och Ann-Marie Ekengren. *New roles in a hostile world? How small states change their foreign policy in a new security environment*, Riksbankens Jubileumsfond.

Michalski, Anna m.fl. Mistra Geopolitics II, Stiftelsen för miljöstrategisk forskning.

Pettersson Fürst, Johanna ”Mellan fri rörlighet och hårda gränser: Implementeringen av inre gränskontroller som utmaning för eller utvidgning av den Europeiska integrationen”.

Externa aktiviteter som genomförts under året

Bland de externa aktiviteter där institutionens Europaforskare har deltagit i under året kan nämnas ett stort antal akademiska konferenser, workshops och seminarier samt ett antal populärvetenskapliga arrangemang. Bland annat presenterade Robin Rönneke Belfrage sitt och Anna Michalskis gemensamma kapitel i antologin *För Europa i en ny tid - Sveriges ordförandeskap i EU 2023* vid ett seminarium arrangerat av Centrum för europaforskning. Han medverkade under 2024 även i Svenska institutet för europapolitiska studiers (SIEPS) podcast (avsnittet ”Kvistiga frågor i skogspolitiken”). Samma år medverkade Anna Michalski som gäst i podcasten Radio UF (avsnittet ”The Changing Nature of EU-China Relations”).

Per Ekman gjorde flera expertframträdanden i såväl radio, som TV och tidningar i samband med det georgiska valet (se bl.a. <https://www.sverigesradio.se/artikel/odesval-vantar-georgien-i-helgen>). Karin Leijon deltog i SVT:s morgonstudio inför valet till Europaparlamentet 2024 (<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/lista-tre-vanliga-missupfattningar-om-eu>).

Vad gäller vistelser i andra forskningsmiljöer var Kajsa Edholm under våren 2024 gästdoktorand vid European University Institute (EUI) i Florens.

Bland andra externa aktiviteter kan nämnas att Anna Michalski sedan 2022 undervisar på kursen *The evolving relations between the EU and China: Partnership and competition in a changing world order* vid College of Europe, Brygge, Belgien. Hon medverkade i EU Boot camp vid Linnaeus universitetet, Växjö, 2024. Därtill medverkade hon under Almedalen 2024 som talare vid Folk och Försvars seminarium ”EU efter valet” med Sofie Blombäck samt vid Swedish Political Science Association (SWEPSA) ”Från autonomi till integration i EU och Nato – svensk utrikespolitik i förändring” med Ann-Marie Ekengren. Hon medverkade som talare vid SNES vårkonferens i Stockholm vid ett symposium organiserat av Europeiska kommissionen i Stockholm.

Därutöver deltar institutionens europaforskare regelbundet i konferenser i Sverige och utlandet såsom SWEPSA, International Studies Association (ISA), European Union International Affairs (EUIA) och American Political Science Association (APSA). Institutionens forskare deltar också vid de årliga arrangemangen organiserade av SNES och vid lanseringarna av Europaperspektiv i Stockholm, Malmö, Helsingfors, Lund och Bryssel.

Forskningsresultat och publikationer inom Europaforskning.

Institutionen står som värd för redaktionen för Europaperspektiv, en årsbok för Europaforskning som ges ut av Santérus förlag, Stockholm, och författar årligen inledningskapitlet för boken. Under perioden gavs två volymer ut: *EU:s inre och yttre gränser i en konfliktfylld värld* (2023), Bakardjieva Engelbrekt, Michalski & Oxelheim (red.) och *Europeiska unionens djup och storlek i en tid av ofred* (2024) Lundqvist, Michalski & Oxelheim (red.).

Europaperspektiv ges ut på engelska av Palgrave Macmillan i serien *Interdisciplinary European Studies*. Institutionen står för värdskapet för redaktionen och författar inlednings- och avslutningskapitlen. Under perioden gavs två volymer ut: *The EU between federal union and flexible integration* (2023) och *The Borders of the European Union in a Conflictual World*

(2024). Redaktionen bestod av Antonina Bakardjieva Engelbrekt, Per Ekman, Anna Michalski och Lars Oxelheim.

I antologin *För Europa i en ny tid: Sveriges ordförandeskap i EU 2023* bidrog flera forskare vid institutionen med kapitel. Anna Michalski och Robin Rönneke Belfrage samförfattade ett kapitel om EU:s miljöpolitik och ordförandeskapet. Kajsa Edholm skrev tillsammans med Markus Johansson (Göteborgs universitet) ett kapitel om trilogförhandlingar under det svenska ordförandeskapet.

Tre avhandlingar med europapolitisk koppling försvarades under 2023–2024. August Danielsons avhandling *The Resilience of Diplomacy: Adaptation and Continuity of Diplomatic Practice in Crises*, Johannes Jarlebrings avhandling *The European Union's market power: Techniques, constraints and implications for external action* och Per Ekmans avhandling *Foreign Policy After Empire: Explaining Georgia's and Ukraine's International Orientation from Independence until 2021*.

Därutöver publicerades ett stort antal forskningsartiklar under 2023–2024. I urval kan nämnas att Thomas Persson, Moa Mårtensson och Christer Karlsson publicerade flera komparativa studier om opposition i europeiska parlament (i tidskrifter som *Journal of Common Market Studies*, *Journal of European Public Policy*, *Party Politics* och *Parliamentary Affairs*). Johanna Pettersson Fürst publicerade flera arbeten om EU:s yttre gränser och utmaningar för den fria rörligheten, bl.a. i *Journal of European Public Policy* och *Interdisciplinary European Studies*. Moa Mårtensson, Joakim Palme, Markus Östermalm och Martin Ruhs skrev om europeiska välfärdssystem och den fria rörligheten i *Journal of European Public Policy* och *Politics & Society*. Därutöver har Anna Michalski bl.a. skrivit om EU:s klimatdiplomati i en geopolitisk omvärld tillsammans med Niklas Bremberg (i *The Hague Journal of Diplomacy*), samt om nordisk utrikes- och säkerhetspolitik i turbulenta tider, tillsammans med Douglas Brommesson och Ann-Marie Ekengren (i *European Security* och *International Affairs*).

Hur har den lokala verksamheten stimulerats av medel från SNES?

Medlen som rekvideras av SNES används bland annat till att finansiera konferensresor för att möjliggöra aktivt deltagande i olika typer av konferenser och seminarier. Här kan exempelvis nämnas deltagande vid Europagruppen på SWEPSA. Vidare beviljas medel för språkgranskning av publikationer, litteraturinköp och till kortare kurser för doktorander.

Örebro universitet

Verksamhetsberättelse 2024 – Örebro universitet

Den lokala miljön

Det bör inledningsvis nämnas att ämnet statskunskap vid Örebro universitet är en relativt nybliven medlem i SNES. Ämnet blev accepterat som SNES-medlem den 21 mars 2024. Den lokala miljön bestod 2024 av följande medarbetare:

- Thomas Denk, professor
- Erik Hysing, professor
- Jan Olsson, professor
- Björn Hammar, docent
- Martin Karlsson, docent
- Ann-Catrin Kristianssen, docent
- Carolin Zorell, docent
- Owasim Akram, postdoktor
- Daniel Drugge, lektor
- Mikael Holmgren, lektor
- Ole Martin Laegreid, lektor
- Mats Öhlén, lektor
- Melika Erika Bouhleh, doktorand
- Nikie de Leeuw, doktorand
- Thomas Hayes, doktorand
- Friederike Kuchler, doktorand
- Alessandra Paiusco, doktorand

Förändringar i personal: Ämnet fick ett tillskott i juni 2024 då Erik Hysing tillträdde en tjänst som professor. Hysing har tidigare varit baserad i ämnet men var verksam vid SLU under 2022

I undervisningen – både på grundutbildning och avancerad nivå – finns det ett inslag med/av europeisk politik samt av flernivåpolitiken och EU:s roll inom olika områden (se nedan). Det saknades dock kurser under 2024 kurser med explicit Europa-fokus. Det beslutades inom ämnet att skapa en helt ny fristående kurs om EU som politiskt system (7,5 hp). Denna har för kännedom genomförts under vt 2025.

Specifika kurser med aspekter som relaterar till Europapolitik under 2024

- *Politiska system*, 7,5 hp inom ramen för ”Statskunskap, grundkurs 30 hp”. En del av kursen handlar om flernivåpolitik och EU:s institutioner.
- *Politiska partier, opinionsbildning och deltagande* 7,5 hp inom ramen för ”Statskunskap, grundkurs 30 hp”. En del av kursen handlar om politiska partier på EU-nivå samt hur de politiska partierna i Sverige är inflyttade de europeiska transnationella partifamiljerna.
- *Policyprocesser*, 7,5 hp inom ramen för ”Statskunskap, fortsättningskurs 30 hp”. En betydande del av kursen handlar om policyprocesser på EU-nivå samt om hur det

svenska politiska systemet är sammanvävt med EU inom såväl beslutsfattande som inom implementering.

- *Swedish politics and policy* 7,5 hp (fristående kurs) lyfter in hur EU-medlemskapet har påverkat svensk politik inom flera olika aspekter.
- *Förvaltning som organisation*, 7,5 hp inom ramen för ”Offentlig förvaltning 15 hp”. En del av kursen handlar om EU:s förvaltning och hur den skiljer sig ifrån traditionell nationell förvaltning.
- *Sustainable Development in a Comparative Perspective*, 7.5 hp inom masterprogrammet “Public Planning for Sustainable Development” fokuserar till stor del på europeiska stater i ett komparativt perspektiv samt på Europeiska unionen.

Interna aktiviteter som genomförts under året

Inga offentliga seminarier anordnades av ämnet med fokus på Europapolitik. Däremot har ämnets högre seminarier på Europafrågor vid ett par tillfällen. Ett seminarium fokuserade på en diskussion om EU:s framtid och EU:s möjliga utvidgningar med fokus på Mats Öhlén's bokkapitel i Europaperspektiv: ”EU:s framtida utmaningar: Möjligheter och dilemman”. I ett annat seminarium presenterade Carolin Zorell på ett webinar inom ramen för ACCTING (Advancing Behavioural Change Through an Inclusive Green Deal).

Externa aktiviteter som genomförts under året

Carolin Zorell deltog i ECPR:s ”Steering Committee of the Standing Group on Environmental Politics” och har organiserat denna grupp för både ECPR General Conference och ECPR Joint Sessions. Zorell har även avslutat projektet ACCTING som handlade om ”European Green Deal” tillsammans med 11 partner-universitet.

Nikie de Leeuw deltog i ECPR Joint Sessions 2025 där hon presenterade ett paper om ett könsperspektiv på radikala populistiska högerpartier i Europa. Detta skedde inom ramen för en workshop med titeln ”Eroding, evolving, or resilient? Political culture in polarised societies”.

Mats Öhlén, deltog i offentlig seminarium i Stockholm och Malmö i samband med presentationen av Europaperspektiv 2024. Han deltog även när den kommande Palgrave-upplagan av ”The Depth and Size of the European Union in a Time of War” presenterades vid ett offentligt seminarium i vid Svenska representationen i Bryssel.

En offentlig frågestund anordnades av Örebro universitet i samarbete med statskunskapsämnet inför det kommande Europaparlamentsvalet där Mats Öhlén svarade på frågor ifrån både moderator och publik. Detta arrangemang organiserades under namnet “ORU-talks”. Länk: <https://www.oru.se/nyheter/nyhetsarkiv/nyhetsarkiv-2024/oru-talks-darfor-ska-du-rosta-i-eu-valet/>

Forskningsresultat och publikationer inom Europaforskning

Som tidigare nämnts har Mats Öhlén deltagit i Europaperspektivs upplaga 2024 med ett kapitel om EU:s utvidgning. Förutom detta har ämnet varit aktiv i ansökningar som relaterar till Europapolitik.

För det första har Mikael Holmgren beviljats 6,7 miljoner SEK för ett VR-projekt tillsammans med kollegor i Stockholm och Oslo. Projektet syftar till att undersöka varför vissa regeringar lyckas driva igenom sina policyprogram medan andra misslyckas. Ett Europa-komparativt fokus på Frankrike, Norden, Storbritannien, och Tyskland.

För det andra har Martin Karlsson och Thomas Hayes tillsammans med ett nätverk av forskare beviljats forskningsmedel inom ramen för en EU Horizon ansökan: EU HORIZON UTOPIZE Project. Detta projekt fokuserar på den demokratiserande potential som finns i teknologier och metodologier som sker inom ramen för hållbar utveckling. Även här är det ett Europa-komparativt focus på Sverige, Portugal och Italien.

Sammanställd 2025-09-08

Mats Öhlén, SNES-representant